

Ikt. sz.: NEB/8-2/2014.

NEB-5/2014. sz. ülés
(NEB-5/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2014. szeptember 25-én, csütörtökön, 10 óra 6 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	4
<i>Az ülés résztvevői</i>	5
<i>Az ülés megnyitása</i>	6
<i>Döntés a napirend kiegészítéséről</i>	6
<i>A napirend elfogadása</i>	7
<i>A nemzetiségi oktatás, nevelés taneszközeinek fejlesztése II. szakasz TÁMOP-projektek helyzete</i>	7
<i>Kiss Csaba tájékoztatója</i>	8
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Gyórvári Gábor Zoltán felszólalása</i>	16
<i>Együttműködési lehetőségek a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettes ombudsmannal</i>	18
<i>Dr. Fórika László tájékoztatója</i>	18
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	19
<i>Köztisztviselői jogállás az országos nemzeti önkormányzatok hivatali munkavállalói esetében</i>	21
<i>Ritter Imre szóbeli indoklása</i>	21
<i>Hozzászólások</i>	22
<i>Határozathozatal</i>	25
<i>Döntés a Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2014. évi őszi ülésszaka munkatervének elfogadásáról</i>	25
<i>A Köznevelési és kulturális albizottság, valamint az Önkormányzati, külsügyi és költségvetési albizottság hiányzó tagjainak, tisztségviselőinek megválasztása</i>	32
<i>Határozathozatalok</i>	33
<i>A bizottság és az Országgyűlés állandó bizottságai kapcsolatának, együttműködési formáinak megvitatása</i>	39
<i>Határozathozatal</i>	41
<i>Egyebek</i>	41

Napirendi javaslat

1. A nemzetiségi oktatás, nevelés taneszközeinek fejlesztése II. szakasz TÁMOP-projektek helyzete
Meghívott:
EMMI EU-fejlesztések végrehajtásáért felelős helyettes államtitkársága képviselője
2. Együttműködési lehetőségek a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettes ombudsmannal
Meghívott:
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet
3. Döntés a Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2014. évi őszi ülészaka munkatervének elfogadásáról
4. A Köznevelési és kulturális albizottság, valamint az Önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottság hiányzó tagjainak, tisztségviselőinek megválasztása
5. A bizottság és az Országgyűlés állandó bizottságai kapcsolatának, együttműködési formáinak megvitatása
6. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl:**Fuzik János** szlovák nemzetiségi szószóló, a bizottság elnöke

Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke

Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló

Hartyányi Jaroslava ukrán nemzetiségi szószóló

Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló

Koranisz Laokratisz görög nemzetiségi szószóló

Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló

Ritter Imre német nemzetiségi szószóló

Dr. Turgyán Tamás örmény nemzetiségi szószóló

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószóló Hartyányi Jaroslava ukrán nemzetiségi szószólónak

Hepp Mihály horvát nemzetiségi szószóló Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólónak

Meghívottak

Kiss Csaba programirányító referens (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Győrvári Gábor Zoltán igazgató (Miroslav Krleža Horvát Iskola)

Dr. Fórika László főosztályvezető (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala)

Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 6 perc.)

Az ülés megnyitása

FUZI K JÁNOS szlovák nemzetiségi szószóló, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok, tisztelt hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága ülését megnyitom. Tisztelettel köszöntöm a jelen lévő szószóló asszonyokat és urakat, bizottságunk munkatársait, a meghívottakat, a sajtó képviselőit és a megjelent érdeklődőket.

A jelenléti ív alapján megállapítottuk, hogy bizottságunk tagjai közül 11 nemzetiségi szószóló van jelen. Hepp Mihály szószóló úr bejelentette távolmaradását, és megbízta Kissné Köles Erika szószóló asszonyt a képviselével. Dr. Csúcs Lászlóné szintén bejelentette távolmaradását, és Hartyányi Jaroslava szószóló asszonyt bízta meg a képviselével, helyettesítési megbízást adott neki. Tehát tulajdonképpen 13 szavazattal, teljes létszámmal veszünk részt az ülésen. Megállapítom tehát, hogy bizottságunk határozatképes.

A kiküldött napirend némileg módosult. Az ügyrendi kérdések talán a második verzióban már nem is szerepeltek. A Bizottsági Főosztály kérésére, mivel az alapvető ügyrendminta is módosult az Országgyűlésben, az elfogadott ügyrendünkben nemcsak azokat a pontokat kell módosítanunk, amelyeket jeleztünk, tehát az alternatív megoldásokat tartalmazó pontokat, hanem feltehetően többek között a nemzetiségi napirenddé nyilvánítás kérdéseit is ki kell még dolgoznunk, ezért úgy döntöttem, hogy erre a kérdésre, az ügyrend átfogó módosítására októberben térnénk vissza. Tehát az eredeti negyedik pont elhagyását javaslom.

Ugyanakkor Ritter Imre szószóló úr, a házszabály 114. § (1) bekezdése szerint írásban nyújtott be hozzám egy napirendi javaslatot, amelyet mindenkinek el is küldtünk. Ez a „köztisztviselői jogállás az országos nemzetiségi önkormányzatok hivatali munkavállalói esetében címet viseli”, és témakört öleli fel. Ezt a napirendi javaslatot mindenki megkapta, ehhez mindenki hozzászólhat. Javaslom, hogy vegyük fel napirendünk harmadik pontjaként, a munkaterv előtt, hiszen ez a munkatervünket is érintheti.

Döntés a napirend kiegészítéséről

Kérdezem, van-e valakinek ehhez a módosító javaslathoz hozzászólása. *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincsen, akkor szavazzunk a napirendre-vételéről! Aki támogatja, hogy Ritter Imre szószóló úr javaslatát napirendre vegyük, kérem, kézfeltartással szavazzon! *(Szavazás.)* Látható többség. Ellenzavazat volt-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Egyhangúlag jóváhagytuk.

A napirendi javaslat tehát a következőképpen alakul. Első pont: a nemzetiségi oktatás, nevelés taneszközeinek fejlesztése, II. szakasz, TÁMOP-projektek helyzete. Második napirendi pont: együttműködési lehetőségek a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettes ombudsmannal. Harmadik napirendi pont: köztisztviselői jogállás az országos nemzetiségi önkormányzatok hivatali munkavállalói esetében. Negyedik pont: döntés a Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2014. évi őszi ülészaka munkatervének elfogadásáról. Ötödik napirendi pont: a köznevelési és kulturális albizottság, valamint az önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottság hiányzó tagjainak, tisztségviselőinek megválasztása. Hatodik napirendi pont: a bizottság és az Országgyűlés állandó bizottságai kapcsolatának, együttműködési formáinak megvitatása. Hetedik pont: egyebek.

A napirend elfogadása

Van-e valakinek észrevétele a javasolt napirendhez? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincs, szavazzunk! Aki elfogadja, kérem, kézfenntartással jelezze! *(Szavazás.)* Látható többség. Köszönöm. Ellenszavazat volt-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Köszönöm szépen. Az ülés napirendjét jóváhagytuk.

Áttérünk az első napirendi pontra. *(Jelzésre:)* Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntök mindenkit. Ha a napirend előtt lehetne néhány mondatot mondani.

ELNÖK: Napirend előtti felszólalásként.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Igen.

ELNÖK: Tessék!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm. Csak egy rövid tájékoztatás a bizottságnak, hogy augusztus 29-én, 30-án Kövér László elnök úr vezetésével kint voltunk Berlinben, a Tag der Heimat, a Haza Napja rendezvényen, amit a Bund der Vertriebenen, a németországi Elűzöttek Szövetsége rendezett.

Péntek este az Elűzöttek Szövetségének a közgyűlésével volt egy hosszabb megbeszélésünk. Másnap reggel a németországi magyar szervezetek vezetőivel, majd szombaton délben volt a Tag der Heimat rendezvény, ahol Angela Merkel asszonnyal is találkoztunk, ő is felszólalt, illetve egy kitüntetést is kapott, illetve a másik díszvendége a rendezvénynek Kövér László elnök úr volt. Számomra rendkívül pozitív és örömteli volt, hogy az elnök úr a beszédében, amelynek az elejét és a végét németül mondta, a többi része németül ki volt vetítve, külön kiemelte, hogy Magyarországon működik a nemzetiségi szószólók intézménye, és bemutatott engem a 600 fős résztvevő gárdának. Ritkán adatik meg, hogy ugyanaz a publikum tapsolta meg a német nemzetiségi szószólót - és ez nem a személyemnek szólt -, aki tíz perccel előtte Angela Merkelt.

Az egész kétnapos programnak az alapvető és legfontosabb része számomra, számunkra az volt, hogy a Német-Magyar Kormányközi Vegyes Bizottságnak a megalakítását előkészítsük, mert úgy néz ki, hogy a jelenlegi állapot szerint magyar részről is teljes támogatást kap, és Hartmut Koschyk úr, a határon túli németiségért felelős német szakállamtitkár ezt írásban is rögzítette. Azt gondolom, ha ezt jövő tavaszig tető alá tudjuk hozni, az egy teljesen új lehetőséget és fordulatot hozhat a magyarországi német nemzetiség, illetve most már a százezres nagyságrendben Németországban élő magyarság helyzetében is. Erről szerettem volna röviden tájékoztatni a bizottságot. Köszönöm.

A nemzetiségi oktatás, nevelés taneszközeinek fejlesztése II. szakasz TÁMOP-projektek helyzete

ELNÖK: Köszönjük a tájékoztatást. Van-e esetleg valakinek még napirend előtti felszólalási igénye? *(Nincs jelentkező.)*

Ha nincs, akkor térjünk rá az első napirendi pontunkra: A nemzetiségi oktatás, nevelés taneszközeinek fejlesztése II. szakasz TÁMOP-projektek helyzete. Mivel a - TÁMOP a taneszközök és oktatási segédeszközökre kiírt - pályázatra nyolc konzorcium alakult, több nemzetiség van ebben érintve, és aktuális kérdésekre, problémákra is felhívták a szószólók a figyelmet, tájékoztatást kértünk dr. Garai Péter

nemzetközi és európai ügyekért felelős helyettes államtitkár úrtól, az Emberi Erőforrások Minisztériumából. Az ő képviselőjében Kiss Csaba urat, az EMMI programirányító referensét, a TÁMOP végrehajtási osztály irányító hatósági feladatokat ellátó titkárságának munkatársát üdvözölhetjük körünkben. Ő nyújt tájékoztatást. Egy részletes táblázatot, tájékoztatót kaptunk a nyolc projekt állásáról, amelyet nyilván szakreferens úr kiegészít számunkra. Parancsoljon!

Kiss Csaba tájékoztatója

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Hölgyeim és Uraim! Köszöntöm önöket magam is Garai Péter helyettes államtitkár úr nevében, aki üdvözlétét küldi önöknek, de sajnos egyéb programjai miatt személyesen nem tud részt venni a mai ülésen.

Ahogy a felvezetőben is elhangzott, a nyolc projekt jelenlegi aktuális státusát foglaltuk össze egy táblázatos formában, ami tényleg csak a legalapvetőbb, éppen aktuális fizetési megvalósítási adatokat tartalmazza a nyolc projekt vonatkozásában.

Annyit tudok így hozzátenni, hogy fontosnak tartottuk ezt a pályázati felhívást, és két szakaszban jelentek meg az erre vonatkozó fejlesztési felhívások. A második szakasz megvalósítása lassan finiséhez ér, minden egyes projekt vonatkozásában azt lehet megállapítani, hogy a támogatások jelentős része kifizetésre került, illetve folyamatban van nyilván ezeknek a támogatásoknak a lehívása.

Önmagam az EMMI-ben január 1-jétől létrejött pályázatkezelő szervezetnél dolgozom, én és munkatársaim foglalkozunk ezeknek a kifizetési kérelmeknek az ellenőrzésével, hiánypótlásával, illetve az egyéb, a projekt megvalósítását érintő kérdések megválaszolásával.

Az utolsó oszlopban láthatóak olyan információk, amelyek nekünk fontosak, illetve önöknek is tájékoztatást adnak arról, hogy van-e olyan projekt, ami már a záráshoz közeledik, illetve vannak-e egyéb olyan ügyek, amelyek függetlenek, vagy nem szorosan kapcsolódnak a kifizetésekhez. Többek között itt lehet említeni a projekthosszabbítási kérelmeket, több projekt is nyújtott be ilyen kérelmet. Ezekről azt tudom elmondani, hogy ezeknek az elbírálása mind folyamatban van. Jelenleg van egy kidolgozott szempontrendszer a szervezeten belül, ami alapján minden egyes projektnek meg tudjuk válaszolni a felvetését záros határidőn belül. Jelenleg is dolgozunk ezeknek a kérdéseknek a megválaszolásán, és azt tudom mondani, hogy a jövő hét folyamán vélhetően mindegyik kedvezményezett megkapja a megfelelő tájékoztatást arról, hogy a kérelme hogyan és miként került elbírálásra. De azt is már el tudom mondani, hogy nagy valószínűséggel hozzájárulunk ahhoz, hogy a projektek a tervezett, módosított időpontban érjenek véget. *(Megszólal egy mobiltelefon.)* Ha van esetleg bárkinek további kérdése ezzel kapcsolatban, nagyon szívesen válaszolok.

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatást, és az ülés után ne felejtsek el a mobilokat visszakapcsolni. *(Derültség.)* Van valakinek kérdése a tájékoztatással kapcsolatban? Kissné Köles Erika szlovén szószóló asszony, tessék!

Kérdések, hozzászólások

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait és valamennyi részt vevő vendéget, illetve munkatársakat. A TÁMOP-projektekkel kapcsolatban olyan információ birtokába jutottunk, miszerint a tankönyvkiadás, amit alapvetően a Croatica Kiadó végzett mindeddig nemzetiségi tankönyvek irányában, ezután módosulni fog olyan szinten, hogy a két nemzeti tankönyvkiadó, tehát, akik tankönyvkiadással foglalkozhatnak, fogja ezt a feladatot átvenni. Nem láttam semmit leírva, két levelet kaptam, most nagy bőszen azokat

kerestem, de nem sikerült megtalálnom. Ehhez két kérdésem kapcsolódik, az egyik, hogy a futó projektek, egészen konkrétan a tankönyvkiadással is érintett TÁMOP II., amit a Szlovén és a Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat is csinál pillanatnyilag, az a Croatica ajánlata alapján írta ki a pályázatokat. A tankönyvírók nyilván velük szerződtek. Tehát ez egyrészt marad-e, illetve esetleg arról van-e valakinek hiteles információja, hogy ez légből kapott dolog, vagy valóban vannak ilyen elképzelések, hogy a Croatica, mint olyan, hallottam olyat, hogy beolvad egy tankönyvkiadóba, illetve a nemzetiségi tankönyvkiadásnak vannak specialitásai. Van-e arra lehetőség, hogy megmarad, mondjuk, nemzetiségi tankönyvkiadónak?

Köszönöm szépen az információt. Remélem, kapok.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt hiszem, hogy követhetjük az azonnali kérdések, válaszok rendszerét is.

Parancsoljon, főreferens úr!

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Ami a kérdést illeti, konkrét és egyértelmű választ nyilván így nem tudok most mondani, tekintettel arra, hogy a projektek belső tartalmát illető esetleges változások jóváhagyása ugyan a mi feladatunk, de addig, ameddig ez az információ hozzánk nem jut el hivatalosan a kedvezményezett részéről, miszerint ő szeretné módosítani akkor, mondjuk, a közbeszerzési tervét - amennyiben ez közbeszerzés-köteles tevékenység -, akkor azt megvizsgáljuk. Ha ez nem ilyen típusú változás a projekt eredeti céljaiban, akkor nem szükséges alapvetően a támogató...

KISSNÉ KÖLES ERIKA (szlovén nemzetiségi szószóló): Nem ez volt a kérdésem.

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Akkor nem értettem a kérdést, bocsánat.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Elnézést! Tehát a kérdésem konkrétan arra vonatkozik, nem hiteles forrásból ugyan, tehát nem leírva és nem valaki, mondjuk a központból tájékoztatott minket, de az az információ jutott el hozzánk, hogy a TÁMOP II-es projekt, amiben többek között a mi önkormányzatunk is érintett, a Croaticával kötött tankönyvszerzésre és -kiadásra szerződést a közbeszerzési eljárás következtében, viszont most fölmerült egy olyan, hogy lehetséges, hogy a Croatica a továbbiakban nem adhat ki nemzetiségi tankönyvet.

A kérdésem konkrétan arra vonatkozik, hogy a már megkötött szerződéseket ez nem érinti - reméljük, hogy nem, tehát eszünkben sincs szerződést módosítani -, a másik az, hogy lehetséges-e az, hogy a jövőben valóban átkerül a nemzetiségi tankönyvkiadás a két tankönyvkiadással megbízott kiadóhoz.

Megmondom őszintén, hogy eléggé furcsa lenne, hogy futó projekt kellős közepén adott esetben mondjuk a szerzőkkel és mindenki mással újabb szerződést kötni. Tehát nekünk eszünkben sincs ezt módosítani. Arra szeretnénk egy megnyugtató választ kapni, hogy a futó projekteket semmiképpen nem érinti, illetve nagyon sajnálom, hogy az országos önkormányzat elnöke pillanatnyilag nincs itt, nem tudom, hogy neki van-e erről hiteles információja, de nagyon remélem, hogy azért itt a nemzeti tankönyvek kiadásával, különösen a szláv könyvek kiadásával foglalkozó Croatica, mint olyan valamilyen szintig folytathatja a tevékenységét.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a kiegészítést. Referens úr!

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Ilyen összefüggésben én csak azt tudom mondani, hogy tudom tolmácsolni a kérést az EMMI illetékes területének. A tankönyvkiadás szabályozására vonatkozó kérdésekben a mi szervezetünk nem illetékes. Mi konkrétan és szigorúan csak a pályázatok menedzselésével foglalkozunk. Ilyen szempontból csak ismételni tudom magamat, hogy ha és amennyiben a hazai tankönyvkiadás rendszere módosul, változik, és az említett két tankönyvkiadó szerez valamilyen szempontból kizárólagos jogosultságot akár nemzetiségi könyvek előállítására, nyomtatására, és ez érinti a projektet, mi akkor tudunk intézkedni a projekt céljainak érdekében, ha a kedvezményezett jelzi felénk ezt a problémát.

Én most ezt felírtam magamnak. Ha államtitkár úrral tudok beszélni a nap folyamán, akkor jelzem neki, utánajárunk akkor ennek a kérdésnek, hogy projektjeink vonatkozásában ez az esetleges változás gyakorol-e valamilyen hatást a projektekre, és akkor vissza fogunk jelezni önök felé a választ illetően, ha ez így megfelelő.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A projekt menedzselésével kapcsolatban vannak-e további kérdések a referens úrhoz. *(Jelzésre:)*

Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm. A német nemzetiség részéről elvileg az egész projektet, úgy néz ki, hogy be tudjuk fejezni rendben. Igazából két könyvvel volt már csak problémánk, az egyik a földrajz, aminél nagyon későn lett jóváhagyva a nemzeti kerettantervnek megfelelő magyar változat, és ezt kivételesen fordítottuk, a másik egy honismereti alsós könyv, ami más problémák miatt, de elvileg mind a kettőt, úgy néz ki, hogy be tudjuk fejezni, és az egész projektet.

Ami viszont probléma, az a nemzetiségi tankönyvellátás, amiben egyszer van egy ötödik osztályos német nemzetiségi nyelvoktatók részére a Beste Freunde, ami júniusban megkapta az engedélyeztetési számot, több ezer példányban ki lett nyomtatva, ugyanakkor nem került fel a Kello listájára, nem tudni, hogy miért, így nem is lehetett megrendelni sem. Tehát megvan a tankönyv, ki van nyomtatva, rendelkezésre áll, júniusban időben le lett adva, és mégsem lehet megrendelni.

A másik pedig, generálisan problémát okoz az, hogy a nemzetiségi iskolák tankönyvpályázata, tudomásom szerint, még a mai nappal sem jelent meg. Emiatt a nem KLIK-es fenntartású nemzetiségi általános iskolák meg sem rendelték a rendelkezésre álló nemzetiségi könyveket, mivel nincs miből kifizessék, a KLIK-nél pedig, nincs teljes körű felmérésem róla, de a tankerületi vezetőktől függően hol megrendelték, hol nem, és megelőlegezték a nemzetiségi tankönyvek árát. Ez nálunk jelentős, hiszen van olyan, például a földrajz tankönyv, ami önmagában hússzezer forintba kerül, tehát itt nem kis összegekről beszélünk.

Azt szeretném kérdezni, hogy ebben hogyan tudunk továbblépni, vagy van-e erről információja.

ELNÖK: Köszönöm. Referens úr, van-e erről információja?

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Sajnos konkrét információm erről a kérdéskörrel sincsen. Ahogy jeleztem, az ilyen jellegű problémák,

felvetések nem tartoznak szűken vett feladatkörünkbe, ezért csak ismétlem magamat. Ha hozzánk kerül jelzéseként, mint a projekttel összefüggő pénzügyi tartalmi, módszertani felvetés, akkor tudunk intézkedni, akkor van intézkedési jogosultságunk.

Ez esetben csak azt tudom mondani, hogy továbbítani tudjuk a felvetést az EMMI illetékes társállamtitkárságai felé, kérve válaszukat, akkor adott esetben nyilván a nemzetiségi tankönyvpályázattal kapcsolatban, illetve ennek a várható megjelenési időpontjával kapcsolatban. Ennél többet most sajnos nem tudok mondani ezzel összefüggésben.

ELNÖK: Köszönöm. Úgy tűnik, hogy körvonalazódnak itt újabb területek, amelyekkel majd külön kell foglalkoznunk, illetve majd lehet, hogy az albizottságunknak kell.

Alexov Lyubomir, szerb szószóló!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Először is én is mindenkit tisztelettel köszöntök. Nekem szigorúan a TÁMOP-pal kapcsolatban van kérdésem. A szerb vonalon lehet, hogy mi járunk talán a németekkel ennek a projektmegvalósításnak az elején, mert mi augusztus hónapban befejeztük a TÁMOP-ot, kifizettük a szállítóinkat. Most a könyvvizsgálat, illetve a kifizetési kérelem beadása van folyamatban.

Viszont szeretném kérdezni, hogy várhatjuk-e, hogy a kezelő szervezet, illetve a helyettes államtitkárság tudja tartani a törvényi határidőket, ugyanis nagyon rossz tapasztalatunk van az eddigi együttműködés kapcsán. Mi hitelfelvételre voltunk kényszerítve ahhoz, hogy ki tudjuk fizetni a TÁMOP-ot, és a hitelfelvételhez egy igazolásra több mint két hónapot kellett várni, majdnem ezen bukott el a projekt, hogy az EMMI-től nem kaptuk meg kellő időben a kért igazolásokat. Mi olyan hitelt tudtunk csak fölvenni, amit az idén vissza kell fizetni. Ha szeptemberben még beadjuk a kifizetési kérelmet, várható-e, hogy az idei évben a megfelelő ellenőrzések és a kifizetés megtörténnek?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Referens úr!

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Az érdekeink közösek ebben a kérdésben. Nekünk nagyon fontos az, hogy minél több kifizetésigénylés érkezzon be november 15-éig bezárólag, tekintettel arra, hogy ezek azok az összegek, amit mi az Európai Bizottság felé el tudunk számolni ebben az évben.

Tehát most a szervezet az év második felében sokkal nagyobb erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy ezek a folyamatok rövidüljenek, megfelelő adminisztratív kapacitásokat biztosítunk ehhez. Nyilván az együttműködés fontos a továbbiakban is, tehát amennyiben a záró kifizetés igénylése kapcsán hiánypótlás merülne fel, vagy van esetleg még olyan függőben lévő korábbi közbeszerzés, ami érinthet felfüggesztett hiteleket, ennek kapcsán természetesen számítunk a kedvezményezettek együttműködésére. Tehát azt tudom ígérni, hogy minden olyan kifizetés, ami szeptember végéig benyújtásra kerül hozzánk, és alakilag, tartamilag teljesen megfelelő, azok kifizetésre kerülnek még az idei évben. Erre a jogszabályok egyébként is köteleznek minket, de ezen túl, ahogy mondom, minden eszköz rendelkezésre áll, és valóban legfelsőbb szintű vezetői szándék is van arra vonatkozóan, hogy ezeket most nagyon gyorsan és kiemelten kell kezelnünk.

ELNÖK: Köszönöm szépen ezt a konkrét ígéretet, ez, azt hiszem, hogy sok konzorciumot érint, aminek előlegezni kell több tíz millió forintot ahhoz, hogy a végelszámolást benyújthassa. Ez mindenképpen pozitív fejlemény. Kreszta Traján román szószóló úr kért szót.

KRESZTA TRAJÁN román nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Engedjék meg, hogy nagyon nagy tisztelettel és szeretettel köszöntsem önöket. Nekem is ehhez a TAMOP-os pályázathoz lenne kérdésem, mivel az Országos Román Önkormányzat esetében a Balcescu Gimnázium átvételével kapcsolatban két fenntartóváltás is történt. Tehát itt valószínű, hogy november végére nem fog befejeződni ez a projekt, úgyhogy engem úgy tájékoztattak a gimnáziumban, aki a projekttel foglalkozik, hogy mindenképpen csúszás fog bekövetkezni. Most úgy tudom, hogy be vannak adva önökhöz bizonyos kérelmek a kifizetéssel kapcsolatban, közbeszerzés, nem tudom, csak ennyire vagyok tájékozott ebben a kérdésben, csak itt ezzel, a várható befejezéssel kapcsolatban szerettem volna megkérdezni, hogy lesz-e mód és lehetőség a hosszabbításra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Referens úr!

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Természetesen. Itt a táblázatban szereplő információk lehet, hogy nem teljes körűek abból a szempontból, hogy a bent lévő kérelmek itt nem jelennek meg. Nyilván, ha kifizetési kérelem van benn, azt nem tettük így külön bele a táblázatba, az általunk ismert projekthosszabbítási kérelmeket tüntettük fel a többi projektnél, amelyekről már tudomásunk van. Mert ugye a bevezetőben is jeleztem, jelenleg már egy teljesen egzakt, pontokba szedett szempontrendszerünk van arra vonatkozóan, hogy az ilyen kérelmeket milyen formában hagyjuk jóvá.

Ha és amennyiben itt a három hónapot meghaladó hosszabbításról lenne szó, mondjuk egy klasszikus szerződés módosítási kérelmet feltételez a kedvezményezett részéről, ha három hónapnál kevesebb, akkor egy változásbejelentési kérelemről van szó. Mindenképpen államtitkári szintű jóváhagyásokkal kerül sor ezekre, de ahogy mondtam, itt ez a szempontrendszer pontosan meghatározza az illetékességi köröket, ugye az EMMI-n belüli államtitkárságok, illetve az egyéb hozzájárulásoknak a megszerzése vonatkozásában. Amennyiben érkezik hozzánk egy ilyen kérelem, azt mindenképpen azonnal vizsgáljuk, és rövid határidőn belül jóváhagyó választ fogunk küldeni, mert, ha jól értelmezem, itt igazából nem olyan jelentős a hosszabbítás, tehát nem 2015. június 30-án túli időpontról lenne szó. Ez egy olyan fordulópont, ami felett már további feltételeket támasztunk a projektzárásra vonatkozóan. Ha és amennyiben itt egy január-februári vagy akár márciusi időpont kerül meghatározásra, azt minden további nélkül jóvá tudjuk hagyni, természetesen a pénzügyi konzekvenciák alátámasztása szükséges, tehát az, hogy mennyi az az összeg, aminek megfelelően 2015-ben kerül kifizetésre, illetve elszámolásra. Úgyhogy ezekre az információkra szükségünk lesz majd a szerződés módosítás vagy a változásbejelentési kérelem elbírálása során.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném megkérdezni, hogy ezt a szempontrendszert, amelynek alapján elbírálják ezeket a kérdéseket, a bizottságunk titkársága megkaphatja-e. Mennyire belső szabály ez? Hiszen ez nyilván segíthetne, ha valaki benyújt egy kérelmet.

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): A szempontrendszert igazából mi belső használatra alakítottuk ki. A kedvezményezettek, akiket érint, tehát, akik kérelmezik ezt a módosítást, ők mindenképpen értesülnek arról, hogy milyen feltételekkel kell nekik szembesülni, részletes leírást kapnak arra vonatkozóan, hogy milyen feltételek vonatkoznak rájuk hosszabbítási kérelem benyújtásra esetén. Megkérdezem természetesen a helyettes államtitkár urat, hogy a bizottság számára rendelkezésre tudjuk-e bocsátani ezt a szempontrendszert.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava ukrán szószóló asszony!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Hát én nem vagyok érintve, de most meghallottam, hogy elbírálják, és végignézik, hogy mi a szempontrendszer. Adófizető állampolgárok pénzéről van szó, tehát, ami érinti a nemzetiségeket és a tankönyvkiadási projekteket, hogy hogy bírálják el, az a szempontrendszer nyilvános kell hogy legyen. Ez nem belső utasítás. Ez számomra most elég furcsának hangzik, vagy valamit félreértettem. Tehát ez nem lehet olyan, amit csak az elbíráló tud, ez nyilvános kell hogy legyen, hogy mi alapján bírálják el.

ELNÖK: Ráerősítettünk egy kicsit a dologra. Tessék parancsolni!

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Akkor előjáróban, hogy a szempontrendszer mit tartalmaz. Ugye ez egy 1-1,5 oldalas dokumentum, ami azt tartalmazza, hogy a projektzárási időpont függvényében milyen szintű jóváhagyásra van szükség. Tehát a minisztérium felépítése most kicsit végleges formát nyert, de még mindig vannak bizonyos párhuzamosságok. Ez azt jelenti, hogy két helyettes államtitkárság működik jelenleg az uniós fejlesztésekkel kapcsolatos államtitkárságon belül. És ugye két helyettes államtitkár foglalkozik ezekkel az ügyekkel. Ha és amennyiben a projekt megvalósítása az eredetileg tervezett időponthoz képest legfeljebb pár hónappal, tehát két-három hónappal tolódik, akkor elegendő a Garai Péter helyettes államtitkár úr jóváhagyása. Amennyiben hosszabb időszakról van szó, későbbi projektzárásról van szó, illetve egymilliárd forint feletti megítélt támogatásról, akkor pedig egy másik helyettes államtitkár úr, Köpeczi-Bócz Tamás úr hagyja jóvá a szerződésmódosításokat. A szempontrendszer lényegében erről szól, hogy ki mit mikor hagy jóvá. Ilyen szempontból ez egy belső információ, nem értékelési szempontrendszerrel van szó, tehát nem minősítjük a pályázók vagy a kedvezményezettek kérelmét, hogy most ők akkor milyen okból kifolyólag és milyen egyéb pénzügyi okok miatt kérik a kérelmet, hanem csak a jóváhagyás szintjeit határozza meg, illetve értékhatárhoz és időponthoz kötött szempontok vannak benne. Ennyi a lényege a szempontrendszernek.

ELNÖK: Igen, Hartyányi Jaroslava kiegészíti a kérdését.

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Tehát, mivel nem állambiztonsági szempontrendszerrel van szó, tehát még egyszer mondom, nem azt mondta, hogy úgy bírálják el, ... tehát, hogy tiszták legyenek a feltételek, akik ebben a rendszerben részt vesznek. Tehát államtitkár ide, államtitkár oda, ha ezt kéri a bizottság, akkor nem mondhatja, hogy ezt végig kell gondolni, majd megkérdezem. Ezt ki kell adni a bizottságnak. Én úgy érzem.

ELNÖK: Köszönöm. Erre választ fogunk nyilván kapni az államtitkárságról. *(Hartyányi Jaroslava: Ugye nem államtitokról van szó?)*

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Nem, semmiképpen. Azokról a dolgokról van szó, amiket elmondtam: ki írja alá a levelet, értékhatár és dátum. Ez a szempontrendszer lényege.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Van-e további kérdés? Igen. Tehát a bizottsági tagok részéről nincs kérdés, állandó meghívottként üdvözlöm Muszev Dancsot, a Bolgár Országos Önkormányzat elnökét, és mivel ő állandó meghívott, ahhoz, hogy neki szót adjunk, nem szükséges bizottsági szavazás. Parancsoljon, elnök úr!

MUSZEV DANCZO, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke: Köszönöm a lehetőséget. Tanácskozási joggal rendelkezünk az országos elnöki tisztségünkkel kapcsolatosan.

A napirendhez kapcsolódik, nem konkrétan a referens úrhoz, mert nem akarok részletekbe belemenni, hanem egy elvi jelentőségű kérdésfelvételem lenne a bizottság felé, hiszen hallottuk a szlovén szószóló részéről a nem megerősített hírt, de éppen ez gondolkodtatott el, hogy a bizottsághoz fordulok és elnök úrhoz, hogy itt a nemzetiségi tankönyvkiadás és a nemzetiségi oktatás hosszú távú stratégiai tervezése kapcsán szerintem komoly kérdések merültek fel. Semmi sem egyértelmű, és egy olyan átmeneti időszakban vagyunk most, hogy még az új országos önkormányzatok nem alakultak meg, tehát az elnökökkel senki nem egyezett most az új kormányzati elképzelések terén, hogy a nemzetiségi oktatás hogyan fog a minisztériumon belül szerveződni, milyen súllyal, melyik osztály, Kraszlán Istvánon kívül lesz-e még, tehát egy komolyabb bázis vagy stáb mögötte, hogy ne egyedül küzdjön itt az érdekeinkkel. Vagy mi lesz a nemzetiségi főosztállyal az EMMI-n belül, hiszen ott a személyzeti struktúra megfelelő volt, és az Országgyűlés nemzetiségi bizottsága szerintem a súlyánál fogva az a szervezet vagy intézmény, ami ezt a pár hónapot át tudná hidalni, nehogy utána késő legyen megint, hogy fejünk fölött fognak olyan stratégiai döntések születni, amiket már csak tényként fogunk megismerni, többek között a nemzetiségi tankönyvkiadás kérdései.

Szerintem ez államtitkári, de lehet, hogy miniszteri szint, és a bizottságnak javasolnám, hogy ezek túl konkrét ügyek, amit talán az országos önkormányzattal kellene kommunikálni, és nekem itt a stratégiai kérdés siklik el, hogy ha valóban átalakul a nemzeti tankönyvkiadás sorsa, egy hírt sem hallunk, hogy mi történik a nemzetiségi tankönyvkiadással, hogy mi az elképzelése a kormánynak. Nem tudom, hogy a bizottság tagjai tudják-e, de ez nagyon fontos kérdés, hogy hogyan tovább. Most nem a Croatica jövőjéről van szó, hanem ez egy elvi kérdés, hogy a specifikum miatt ez hogyan fog jövőre zajlani, mi lesz a TÁMOP-projektrel, tehát hogy tervezi a kormányzat a további tankönyvkiadási projektjeinket megszervezni.

Lehet, hogy referens úr is tud válaszolni erre a kérdésre, hogy lesz-e TÁMOP III. a többi tankönyvkiadásban, vagy ebben a keretben próbáljuk megszervezni, vagy más módon lesz a finanszírozás. Ez összefügg, hogy a tankönyvkiadást melyik szervezet, milyen cég fogja szervezni, hogyan olvad be, mi történik. Tehát itt stratégiai kérdésekben kellene nagyon gyorsan, álláspontom szerint most a nemzetiségi bizottságnak reagálni vagy az albizottságnak, mert mire felállnak az új országos önkormányzatok, november, december lesz, már túl leszünk a költségvetési tervezésen, és túl leszünk a minisztériumok struktúrájának kialakításán. Lehet, hogy már most is késő, és túl az oktatási kérdéseken és annak a tervezésén, ahogy említettem, mi még nem tudjuk, országos elnökök, de ti is többen országos elnökök vagytok, most, hogy mi a terv a nemzetiségi főosztállyal az Emberi Erőforrások Minisztériumában, hogy hogyan tovább.

Én azt tapasztalom egyelőre, hogy egyre kevesebb hatáskörrel, kisebb személyzeti struktúrával, ami azt jelenti, hogy súlytalanná válik a nemzetiségi főosztály. Az oktatás területén pedig egy folyamatos érdekérvényesítési nyomást kell gyakorolnunk, mert ha ebbe a nagy rendszerbe bekerül a tankönyvkiadás, akkor azt a specifikumot mint egy bolgár tankönyv vagy szerző, nem fogjuk tudni érvényesíteni a fajsúlyánál fogva. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, a referens úr kihámozott-e belőle valamit, amire reagálni kíván.

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): A TÁMOP-ra vonatkozó kérdésre tudok mondani valamit, tehát, hogy a TÁMOP jelenleg egy zárás előtt lévő program, a 2007-13-as időszak fejlesztési programja volt. Az idei évben jelennek meg még ugyan pályázatok, de azok között nem lesz olyan, ami a tankönyvkiadás vagy a tankönyvpiac helyzetét befolyásolná. Viszont indul az új tervezési ciklus, az Unió következő hétéves ciklusa a 2014-20-as ciklus már kezdetét vette, az első pályázatok október folyamán jelennek meg várhatóan.

Az EMMI is érintett ezekben az első pályázatokban. Jelenleg előkészítés alatt vannak azok a pályázati konstrukciók, amelyek már az idén meghirdetésre kerülhetnek. Ezek között sincs olyan, ami a tankönyvtámogatásokkal összefügg, de nyilván lesznek majd a későbbiek során, jövő évtől olyan pályázatok, amelyek érintik ezt a területet. Hogy pontosan mi, arról természetesen még nem tudunk nyilatkozni, mert még nincs végleges változata az emberi erőforrás-fejlesztési operatív programnak, az úgynevezett EFOP-nak, ami a partnerségi megállapodás alapján a humán fejlesztéseket fogja itt finanszírozni Magyarországon a '14-20-as időszakban.

Ez az, amit nagyjából magamra tudtam venni a kérdésekből, felvetésekből. A többi szintén nem a mi kompetenciánkba tartozik.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Elnök úrnak némileg válaszolva, nyilvánvalóan mi is érzékeljük, hogy ez egy konkrét probléma, nem egy stratégiai kérdés, de talán éppen azért, mivel a bizottságban most is nyolc aktív országos önkormányzati elnök tevékenykedik, saját bőrünkön éreztük a fontosságát ennek a témának, és azért is kértük, hogy a TÁMOP-ról külön beszéljünk.

Amit felvetett, az EMMI szerkezete, stratégiája ezzel kapcsolatban, ugye a munkatervünk tartalmazza, hogy Soltész Miklós államtitkár urat hívjuk meg, és a tankönyvellátással is kívánunk foglalkozni. Lehetséges, megfontolandó, hogy talán előre kell majd sorolnunk, mint ahogy ezt a munkatervünk tartalmazza, de ezzel fogunk foglalkozni.

Bizottsági kérdés? *(Jelzésre:)* Ritter Imre szószóló úr!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Csak aláhúzni inkább, hogy éppen azért lenne fontos, és az elnök úr is azért vetette fel, hogy ha már egyszer a 2014-20-as pályázati rendszer struktúrái és fő vonalai előkészítés alatt vannak, akkor ezt egyeztetni kellene a nemzetiségi önkormányzatokkal és a nemzetiségi bizottsággal, nem egy végleges állapotot kihirdetni.

Tehát pont ebben az előkészítő szakaszban lenne az fontos, hogy felmérni az igényeket, és egyeztetni ezeket a nemzetiségi önkormányzatokkal és a nemzetiségi bizottsággal, és én is aláhúznám, hogy ez az előkészítés stádiumában és most lenne fontos. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bizottsági kérdés van-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincsen, akkor Győrvári Gábor úr konzorciumvezető, a pécsi horvát iskola igazgatója kért szót.

Kérdezem a bizottság tagjait, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy vendégként szót kapjon. Aki egyetért, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* Látható többség. Köszönöm szépen. Ellenszavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt.

Parancsoljon, igazgató úr!

Győrvári Gábor Zoltán felszólalása

GYŐRVÁRI GÁBOR ZOLTÁN igazgató (Miroslav Krleža Horvát Iskola): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Csak pár mondatot szeretnék mondani, főleg az államtitkárságra vonatkozóan, merthogy referens úr többször mondta, hogy nem az ő államtitkárságukat érinti a dolog.

Azt hiszem, hogy mindenképpen az irányító hatóságot és az államtitkárságot érinti az, hogy bizonyos internetes felületek, én tudom, hogy átállás volt, de hogy ezek hónapokig nem működnek, nem zárhatók le fizetési kérelmek, nem írhatóak alá elektronikusan, kapcsolattartót nem lehet elérni, illetve, ha véletlenül elérhető a kapcsolattartó, akkor konkrét válasz nincsen.

Tehát azt hiszem, hogy ezek olyan dolgok, amik mindenképpen egy bizonytalanságot tartanak fenn, és emiatt a bizonytalanság miatt kényszerülnek önkormányzatok, illetve konzorciumok hitelfelvételre, vagy ha nem, akkor is az önkormányzat mint konzorciumi partner társfinanszírozza, illetve előlegezi meg a támogatást.

Bízom benne, hogy az, ami referens úr elmondott, megnyugtató néhány konzorcium esetében. Tehát akkor ezt értelmezhetjük úgy, hogy a 90 napot meg nem haladó határidő-módosítás csak változásbejelentést jelent, tehát nem szerződés módosítás. Tehát egy-két esetben, azt hiszem, hogy a német konzorciumot meg tudja menteni, a szlovák konzorciumot is talán meg tudja menteni a három hónap, a horvátot mindenképpen. Tehát nagyon szeretnénk kérni, hogy ebben nagyon gyors döntések és válaszok legyenek, hiszen itt tényleg pár napon múlik a szerződés szerinti fizikai befejezési határidő. Ez az egyik.

A másik az, hogy szintén önöket érinti, hiszen gondolom, a megvalósítás ellenőrzése is ott fog történni, és vannak olyan esetek, amikor nem kerettantervnek megfelelő tankönyveket fordítottunk. Ezt akkor, amikor elkezdtük és a programba bevettük, nem lehetett tudni, és nem lehetett tudni azt sem, hogy változik a tankönyvrendelet.

Ezek a tankönyvek nem kapták meg az Oktatási Hivatal jóváhagyását, és nem jelenhetnek meg. Tehát ezek a tankönyvek imprimatúra szintjén léteznek, és gyakorlatilag indikátorok között szerepelnek, tehát azt feltétlenül szeretnénk kérni, hogy az indikátorok teljesítésénél ezeket maximálisan vegyék figyelembe, hiszen a jogszabályi környezet változása miatt került sor arra, hogy ezekből nem lettek tankönyvek. A bizottság felé egy jelzés azért: én gondolom, hogy a bizottságnak ugyanúgy érdeke, mint az országos önkormányzatoknak, illetve egyébként a nemzetiségi közösségnek, hogy minél több, anyanyelven írt tankönyvből dolgozzunk, tanítsunk. Támogatjuk a kerettantervi változásokat. A kerettantervet mint olyat, azt hiszem, hogy senki nem akarja megsérteni, de ugyanakkor azt is tudjuk, hogy ezek a kerettantervi változások nem 50-60-90 százalékos változásokat jelentenek, tehát még mindig kisebb a hiányosság akkor, ha egy korábbi kerettantervnek megfelelő tankönyvet anyanyelven használunk, és a pedagógusra bízunk ennek az aszúrozását tulajdonképpen, mintha nem létezik a könyv.

Tehát, ha lehetne esetleg kérni, nyilván ez a másik államtitkárságra vonatkozik, de hogy létezzen párhuzamos taneszköz-, tankönyvjegyzék. Akár egy nagy tankönyvjegyzéken belüli nemzetiségi tankönyvjegyzék, ami nem biztos, hogy mindig megfelel a kerettantervnek, de ha a kerettantervi megfelelésre várunk, akkor pontosan a bevezetési évekre lehet, hogy elkészül a magyar nyelvű tankönyv, de mire abból fordítások lesznek, hát látjuk, nem vagyunk eleresztve 600 fordítóval meg több ezer tankönyvíróval. Tehát nem úgy működnek a dolgok. Mindenképpen 2-3 év eltelik. Nem szabad hagynunk, hogy ezek a 2-3 évek elteljenek, mert generációk maradnak tankönyv nélkül, és pedagógusgenerációk nem tudják használni ezeket a tankönyveket. Tehát ezt mindenképpen szeretném javasolni, kérni. Gondolom, önök ezt végig fogják gondolni.

Egyébként az Országos Nemzetiségi Tanács elnökeként is szeretnék szólni. A legutóbbi ülésünkön mégis csak egy stratégiai feladatot vállaltunk, illetve célt szeretnénk elérni, egy fejlesztési felmérést indítottunk, önöket is, illetve a nemzetiségi önkormányzatokat meg fogják keresni a referensek, és szeretnénk készíteni egy felmérést a nemzetiségi taneszköz-, tankönyvfejlesztési igényekről, hogy kiderüljön, hogy mit szeretnénk fejleszteni. Nyilván a tankönyvfejlesztést jelenleg működtető, kézben tartó OFI felé ezeket a javaslatokat, ajánlásokat nemzetiségi tanácsi szinten is szeretnénk eljuttatni.

Gyakorlatilag ez lett volna röviden a mondandóm. És egyébként most csak megsúgom, hogy Kraszlán István a másik államtitkárságtól megfigyelőként jelen van, és ha esetleg a bizottság úgy gondolja, hogy ő is választ adhat egy-két kérdésre, akkor javaslom megszólítani, ha szólhat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Referens úr, van-e esetleg, amire reagálni kíván igazgató úr hozzászólása kapcsán?

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Legfeljebb csak annyi, hogy igen, köszönjük, vettük az üzenetet, gyorsak leszünk, adott esetben minden egyes kérelem elbírálása során. Azt gondolom, hogy ezzel már jeleztem, hogy részünkről tényleg minden rendelkezésre áll ahhoz, hogy ezeknek az elvárásoknak meg tudjunk felelni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e további kérdés ehhez a témakörhöz? Azt szeretném még megkérdezni, hogy milyen kontaktszemélyhez fordulhatnak a bizottsági tagok, konzorciumok, ha érdeklődnek. Önhöz?

KISS CSABA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Garai helyettes államtitkár úr titkárságán keresztül vagyok elérhető. Megvannak most már az elérhetőségek, azt gondolom, tehát bármilyen megkeresést tudunk fogadni. De pontosítanék annyit, hogy ő az EU-fejlesztések végrehajtásáért felelős államtitkár. Van olyan államtitkárság, ami a meghívóban szerepelt, de ő nem ott van.

ELNÖK: Ja, igen, nem az európai ügyekért, hanem az EU-fejlesztés végrehajtásáért. Igen. Nagyon szépen köszönöm referens úr, hogy tájékoztatott minket élőszóban, és köszönjük a táblázatot, amelyet kaptunk. Ez mindnyájunk számára hasznos. Azt hiszem, az ígéret tényleg szép szó, és reméljük, hogy ez be is lesz tartva, fontos lesz számunkra is a gyors ügyintézés a végelszámolásnál. Köszönjük szépen. További jó munkát kívánok. *(Kiss Csaba: Köszönöm szépen, és viszontlátásra.)*

Együttműködési lehetőségek a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettes ombudsmannal

Tisztelt Bizottság! Áttérünk a második napirendi pontunkra: együttműködési lehetőségek a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettes ombudsmannal. Alakuló ülésünkön annak idején részt vett helyettes ombudsman asszony, aki egyrészt meghívta akkor a bizottságot egy közös tanácskozásra. Erre sajnos nyáron már nem kerülhetett sor, de visszatértünk a kérdésre. Sajnos ő ma nem lehet körünkben, de köszöntöm dr. Fórika László főosztályvezető urat, aki a helyettes ombudsman asszony képviselőjében részt vesz az ülésünkön. Mi természetesen átküldtük a munkatervünket, tehát azokat a kérdéseket, amelyekkel foglalkozni kívánunk. Természetesen ez a paletta még bővülni fog nyilvánvalóan, akár már ma is bővült, de arról szeretnénk most eszmét cserélni, hogy miben tudunk együttműködni, milyen tervei vannak az önök hivatalának. Akár vizsgálati elképzeléseik. Kérem, tájékoztasson bennünket, főosztályvezető úr. Üdvözlöm, foglaljon helyet körünkben!

Dr. Fórika László tájékoztatója

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Jó napot kívánok mindenkinek! Valóban Fórika László vagyok, Szalayné Sándor Erzsébet nemzetiségi ombudsman-helyettes titkárságát vezetem. Nem tud jelen lenni a bizottsági ülésen, amit nagyon sajnál, de küldött egy levelet, amit engedelmükkel felolvassuk.

„Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt bizottsági Tagok! Engedjék meg, hogy önálló nemzetiségi parlamenti testületi munkájukhoz, a magyarországi nemzetiségi közösségek érdekeit érintő tevékenységükhöz újból gratuláljak, és kitűzött céljaik eléréséhez sok sikert kívánjak. Törvényalkotást kezdeményező, javaslattevő, véleményező és kormányzati munkát ellenőrző tevékenységükhöz engedjék meg, hogy felajánljam azt a szakmai támogatást és együttgondolkozást, amelyet a magyarországi nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettesként magam személy szerint és biztoshelyettesi titkárságom munkatársaival együtt nyújtani tudunk.

Teszem ezt annak biztos tudatában, hogy önök korábban viselt nemzetiségi tisztségeik betöltése idején is már megismerték azokat a feladatokat és eszközöket, amelyekkel a vonatkozó jogszabályok a nemzetiségi biztoshelyettesi intézményt felruházták. Ebből kiindulva úgy vélem, közös célért dolgozunk, egymást kiegészítve és erősítve tudjuk a magyarországi nemzetiségek érdekeit és jogait megjeleníteni és védeni. Az együttműködési lehetőségek tárháza igen változatos. Engedjék meg, hogy néhányat kiemeljek ezek közül, figyelemmel a mindkét fél működését keretbe foglaló hatásköri szabályokra.

A biztoshelyettes, illetve munkatársaik állandó meghívottként való részvételi lehetősége a bizottság és az albizottságok ülésein. A bizottság kérésére megtárgyalandó, illetve benyújtandó irományaival összefüggésben előzetes eseti szakmai megbeszélésen való részvétel. A bizottság előzetes javaslatainak kikérése a biztoshelyettes éves munkatervének előkészítése során.

Rendszeres negyedéves munkamegbeszélések a nemzetiségi közösségeket érintő aktuális kérdésekről, váltakozva a bizottság székhelyén, illetve a biztoshelyettes hivatalában. A nemzetiségeket érintő vizsgálatokat lezáró biztosi jelentések nyilvánosságra hozatalát követő megtárgyalása. Rendszeres előzetes tájékoztatás egymás rendezvényeiről. A felsorolás nyitott végű. A bizottság javaslataival együttműködésünk tovább bővíthető, és menetközben is alakítható. Köszönettel veszem munkatársaim nevében is a bizottsággal való együttműködés lehetőségét. Sajnálom, hogy személyesen éppen ezen az ülésen nem tudok részt venni. A személyiségi jogok mibenlétével kapcsolatos MTA-szervezésű konferencián előadást tartok. Fogadják ezért jó szívvvel munkatársaimat, akik velem együtt a jövőben is

örömmel kapcsolódnak be a bizottság munkájába. Üdvözlettel: Szalayiné Sándor Erzsébet.”

ELNÖK: Köszönöm szépen helyettes biztos asszony levelét. Külön örülök a konkrét javaslatoknak. Kívánja-e szóban kiegészíteni főosztályvezető úr?

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Biztoshelyettes asszonynak, ahogyan ebben a levélben is nagyon konkrétan, határozottan jelezte, van elképzelése arról, hogy milyen pontokon lehetne érdemivé tenni az együttműködést.

Amit itt felsorolt, az valóban egy példálódzó felsorolás, lehetőségek tárháza, ami bővíthető, szűkíthető, az önök belátása szerint. Biztoshelyettes asszonynak az az elképzelése, hogy valóban érdemi és konkrét legyen az együttműködés, és ne csupán távolról szeressük egymást.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egész biztosan figyelembe fogjuk venni a munkatervünk összeállításánál az egyes konkrét, rendszeres konzultációra vonatkozó kérdéseket.

Van-e a bizottság tagjai közül valakinek kérdése, észrevétele? *(Jelzésre:)* Ritter Imre német szószóló úr!

Kérdések, hozzászólások

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm. Előbb egy kérdésem lenne, és elnézést kérek, de nekem is elő kellett keressem. Készült az alapvető jogok biztosának és a magyarországi nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettesnek egy közös jelentése a nemzetiségi intézmények névváltoztatási eljárásáról júniusban. Nem tudom, hogy ezt megkaptátok-e vagy ismeritek-e.

Messze nem kell menni, mert az egyik szerzője dr. Fórika László volt. Ez ugye a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata beadványára készült, ez egy húszoldalas jelentés, és egyértelműen olyan megállapításokat tesz, hogy például a fenntartó az intézmények névváltoztatásra vonatkozó döntéseit a nemzetiségi önkormányzatok egyetértése és véleményezésre jogosult szervezetek, testületek véleményének a kikérése előtt már meghozta, az egyetértési jog megfelelő határidővel történő biztosítása nem történt meg, a gyakorlati alkalmazás lehetősége a nemzetiségi jog érvényesülésével, valamint a tisztességes eljáráshoz fűződő joggal összefüggésben visszásságot eredményezett, és a többi, konkrét példákkal. És ennek a végén az EMMI részére egészen konkrét törvénymódosítási javaslatok is vannak. Például a nevelési-oktatási intézmények működéséről, köznevelési intézmények névhasználatáról való 20/2014-es EMMI-rendelet, a nemzeti köznevelésről szóló 2011-es törvény módosítása és a többi.

Ez ugye június 11-én kelt, azóta eltelt három hónap. Szeretném kérdezni, hogy érkezett-e erre valami viszontreakció, történt-e ezzel kapcsolatban valami előrelépés.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon, főosztályvezető úr!

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Köszönöm a kérdést. Örülök, hogy ezt szóba hozta Ritter úr. Az ombudsmani jelentés, ami a biztoshelyettes asszonnyal együtt dolgozva készült el, és közös aláírással is, ami az együttes felelősségvállalást is jelzi, alapos munka volt. Nem azért, mert részben én dolgoztam benne, hanem igyekeztünk feltárni az összes aspektusát annak a kérdésnek, amit a német önkormányzat jelzett az ombudsmannak.

Azért szeretném ezt hangsúlyozni, hogy az összes aspektusát, mert a német önkormányzat fordult hozzánk egyedül, holott a probléma valószínűleg, sőt egészen bizonyosan nemcsak a német közösséget és intézményeket érintette.

A mi megközelítésünk általános volt. A jelentés elkészült, elment annak rendje és módja szerint, kaptunk rá egy hosszú és alapjában véve teljes mértékben elutasító választ. De ennek a tartalmát, részleteit a beadványozó számára kollégáim szerintem meg is küldték. Tehát a minisztérium válaszáról, azt hiszem, kaptak tájékoztatást, de ha nem, akkor én ezt a feladatot szívesen vállalom, hogy a minisztérium válaszána a lényegét eljuttassam a német önkormányzatnak, és amennyiben a bizottság azt kéri, akkor a bizottságnak is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Természetesen a bizottság örülni fog, ha megkapja ezt, és nyilván még egyszer ennek fényében is áttanulmányozzuk a jelentést is.

Van-e további kérdés? *(Jelzésre:)* Kissné Köles Erika!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Én pusztán azt szeretném kérni, hogy helyettes ombudsman asszony levelét kaphassuk meg esetleg fénymásolt formában.

Köszönöm szépen.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Úgy hoztam a levelet, hogy egy példányt odaadjak elnök úrnak, és PDF-formátumban már elő van készítve, és a szószóló hölgyeknek, uraknak pedig közvetlenül is vagy elnök úron keresztül el tudjuk küldeni.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Titkárságunk el fogja juttatni elektronikus postával minden szószólónak, ha megkapjuk PDF-formátumban.

Hartyányi Jaroslava, ukrán szószóló asszony kért szót.

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Én csak azt szeretném mondani, hogy jónak tartom, hogy a két intézmény összeállt, a mi bizottságunk és az ombudsmani hivatal, hiszen valóban közös az ügyünk, a magyarországi nemzetiségek jogainak védelmében. Elsősorban erről lenne szó.

Amennyiben, valóban, ahogy ön mondta, hogy ne távolról szeressük egymást, hanem tegyünk is valamit, ha kell, akkor együttműködési megállapodást vagy nem tudom, ami konkrétan le van fektetve, hogy miben tudunk együttműködni, akár a vizsgálatok során, mert a bizottságnak is ez az egyik feladata, hogy utánanézz, hogy mi történik. Úgyhogy szerintem talán precedenst teremtünk, hogy nem egymás mellett működő a Magyarországi nemzetiségek jogát védő bizottság és az ombudsmani hivatal, hanem egymást erősítő. Úgyhogy én a saját részemről köszönök szépen egy ilyen lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Természetesen mi is fontosnak és alapvetőnek tartjuk ezt az együttműködést. Ügyrendünkben azért is szerepelnek állandó meghívottként helyettes biztos asszony, illetve munkatársai tanácskozási joggal, és tájékoztatjuk őket az anyagainkról is.

Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Csak annyit, hogy nem láttam, én kérném, hogy a minisztériumi választ kapjuk meg, Heinek Ottó elnök úr, meg én is, annál is inkább, mert itt más ügyekben a Soltész Miklóssal és a Balog Zoltán

miniszter úrral is elvileg napokon belül fogunk találkozni, és azért ezek annál sokkal súlyosabb kérdések, semhogy emellett el lehetne menni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e a bizottság tagjai részéről további kérdés, észrevétel a napirend témájával kapcsolatban? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincsen, vendégeink sem jelentkeztek, akkor tisztelettel megköszönöm főosztályvezető úr tájékoztatását, illetve helyettes biztos asszonynak a levelét, és természetesen törekszünk a minél szorosabb együttműködésre. A második napirendi pontot ezennel lezárom.

Köztisztviselői jogállás az országos nemzeti önkormányzatok hivatali munkavállalói esetében

Rátérünk a harmadik napirendi pontunkra.

Ez Ritter Imre német szöszóló úr javaslata volt, amelyet ma vettünk napirendre: köztisztviselői jogállás az országos nemzeti önkormányzatok hivatali munkavállalói esetében. Itt egy írásos anyag is született, ezt elküldtük önöknek. Kérem az előterjesztőt, hogy szóban is, ha kívánja, egészítse ki az anyagot. Ritter Imre német szöszóló úr!

Ritter Imre szóbeli indoklása

RITTER IMRE német nemzeti önkormányzat szöszóló: Köszönöm szépen. Ezt mi vetettük fel, de valamennyiünket érint. Az Országos Német Önkormányzat részéről mi ezt már különböző formában és több alkalommal jeleztük Latorcai Csaba helyettes államtitkár úrnak és egyéb fórumokon is. A dolog lényege annyi, hogy a nemzeti önkormányzatok hivatalának munkatársai semmi olyan közhatalmi funkciót nem látnak el, ami indokolná azt, hogy köztisztviselői besorolásba kerüljenek. Ez feleslegesen megdrágítaná a rendszert, olyan végzettségeket írna elő, ami abszolút indokolatlan és értelmetlen az országos nemzeti önkormányzatoknál. Ráadásul kizárná a nem magyar állampolgárokat, és lehetne tovább sorolni. A mostani jogi helyzet pedig az, hogy igazából semmilyen részlet nem került kidolgozásra, rendelet kiadva, hogy amennyiben a hivatalok munkatársai köztisztviselőnek lennének besorolva, akkor milyen nómenklatúra alapján, hogyan és mint kell ezt megcsinálni, ráadásul egy olyan törvényre való hivatkozás is van benne, ami 2012. január 1-jétől már nincsen hatályban, és a helyette hatályba lépett új törvénynek viszont hivatkozott paragrafusai nincsenek. Tehát én azt szeretném kérni, hogy a bizottság mellett működő jogászokkal közösen nézzük meg, hogy egyáltalán ebben a helyzetben most jogilag október 12-től hatályba lép-e valami ezzel kapcsolatban, és egyáltalán hogyan lehet az erre vonatkozó rendeletek és törvények között egy normális, tisztességes jogértelmezést összehozni.

Erre most nekünk sem volt időnk. Ezzel kapcsolatban már az EMMI-től bekérték az országos önkormányzatoktól az alkalmazottakra vonatkozó adatokat, de onnan sem kaptunk semmi érdemi választ arra, hogy igazából ezzel mit fognak kezdeni, vagy mi történik a továbbiakban. Tehát szeretném, hogyha megelőznénk egy olyan helyzetet, hogy egyszer csak kijön valami minisztériumi rendelet, ami adottság, és amivel nem tudunk már mit kezdeni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e ehhez észrevétele, kérdése a bizottság tagjainak? Kissné Köles Erika szlovén nemzeti önkormányzat szöszóló asszony, tessék!

Hozzászólások

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nekem ezzel a kérdéssel kapcsolatban egyetlen problémám van, és az nem a kérdést érinti, hanem az előterjesztés gyorsaságát. Erre gyakorlatilag nem volt időnk felkészülni. Tegnap délután benn ültem a parlamentben, amikor az e-mail megérkezett, és akkor próbáltam bogarászni. Nyilván fel kell vetni ilyen jellegű kérdéseket, de nem a tárgyalás szintjén, mert nem tudunk rá felkészülni. Sokkal előkészítettebb munkával kell itt a bizottságnak dolgoznia, amit megelőz majd remélhetőleg az albizottságok működését követően már egy előkészítő folyamat. Én pillanatnyilag még a saját hivatali dolgozóink álláspontját sem ismerem ez ügyben, pedig szívesen megismerném, hogy ők hogy vélekednek, különösen pedig a jogászok véleményére lennék nagyon kíváncsi, illetve azokat a számításokat Ritter úr itt említette, hogy a költségek lényegesen megnövekszenek. Természetesen ezeket össze kell vetni. A hivatali dolgozókra vonatkozóan nagyon konkrétan előírják a törvények, hogy kik és milyen hivatalt látnak el, tehát ilyen szempontból nem érzékelek olyan nagy különbséget. Köszönöm, ennyi lett volna.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más egyéb észrevétel? Alexov Lyubomir szerb szószóló úr!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Én azokkal a problémákkal, amit itt a német kolléga felvázolt, maximálisan egyetérték, hogy nem ismertek azok a feltételek és a jogszabályi változásokból adódóan nem vagyunk teljesen helyzetbe hozva, vagy nem látjuk pontosan ennek a következményeit. Egyetértve Erikával is, hogy nagyon kevés idő volt átnézni, mi elkezdtünk ezzel a problémával foglalkozni. Egyrészt én úgy emlékszem, hogy a jogszabály október 12. után kelt, tehát nincs pontosan rögzítve, hogy mikor kell ezzel a köztisztviselői jogállás szerinti felülvizsgálatot elvégezni az önkormányzatnak. Ez nem automatikusan október 12., legalábbis az én értelmezésem szerint.

A másik: itt a jogász kollégánóm szerint nyilván, amikor ezt a jogalkotó az eredeti törvénybe beírta, az állami pénzek átláthatóságát, felhasználását és annak szabályait tartotta szem előtt. Nyilván ezeket alaposan kellene átnézni. Én a magam részéről nem látom ennyire problémásnak a dolgot. Épp azért, amit a kolléga mondott, csak én a másik oldaláról közelíteném meg, mert a nemzetiségi önkormányzati hivatalokban, amelyekben – valljuk be magunknak is – egyre több az adminisztráció és az a tendencia, hogy egyre jobban ebbe az irányba tagozódnak be, és ez a szándék látszódik az én számomra. Tehát az sem lenne baj, ha pontosan tudnák a kollégák, és nem egyedi alkuk és egyéni megállapodások alapján kellene a bérmegállapodásokat, illetve a munkaszerződéseket kötni, tehát pontosan előre lehetne tudni, hogy kit milyen feladatra alkalmaznak, és mennyi bért tudunk ehhez biztosítani. Tehát, ha a kormányzat egy ilyen szándékot preferál, akkor ehhez nekünk biztosítani kellene az anyagi és egyéb feltételeket, merthogy ugye mindnyájan tudjuk, hogy az elmúlt tíz évben az önkormányzatok finanszírozása gyakorlatilag nem változott.

Azt mindenképpen most is támogatom, hogy erről beszéljünk, ezt dolgozzuk ki, nézzük meg, hogy mik a lehetőségeink. Én a mai nap a szavazásnál biztos, hogy tartózkodni fogok, mert úgy érzem, hogy túl kevés idő volt ahhoz, hogy érdemben ehhez most hozzászóljunk. Azt mindenképpen támogatom, hogy erről beszéljünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Koranisz Laokratiz görög szószóló úr!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Én is csatlakozom az előttem felszólalókhöz, hogy ezt jobban ki kellene dolgozni, Ritter úr, hogy itt mindnyájan képet kapjunk a tekintetben, hogy amikor ránk ruházták a hivatalt mint olyat, akkor kaptunk egyszeri apanázst, azóta meglátszik a finanszírozás, és tudunk kell, hogy a hivatalokban dolgozók milyen költségvetésből fogják a pénzüket kapni.

A másik dolog, ami engem megrémisztett, hogy nehogy az legyen, hogy a végén a hivatalokba olyan emberek is bekerüljenek, akik... ismerjük a nemzetiségi nyelvet, viszont magyarul nem beszélnek. Kikötném azt is, hogy aki a hivatalban fog dolgozni, az beszélje, ismerje a magyar nyelvet is.

Summa summarum, ezt jobban ki kellene dolgozni, jobban át kellene gondolni, hogy mit támogatunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ritter Imre szószóló úr kért szót.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Én semmi ellentmondást nem érzek. Nem azt kértem, hogy terjesszünk most be egy konkrét törvénymódosítási javaslatot egy normaszöveggel, én csak fel akartam hívni rá a figyelmet, hogy hosszú ideje van az országos önkormányzatok alkalmazottaira vonatkozóan olyan törvényi módosítás, amivel nem tudom, hogy foglalkozott-e mindenki, és október 12. akkor is egy határnap.

Jelenleg mindenkire a munka törvénykönyve vonatkozik, holott itt van egy olyan törvényi módosítás, amivel itt köztisztviselőknek lennének besorolva. És pont azt kértem, a figyelmet felhívtam, hogy erre a bizottság mellett álló jogászokkal együtt, illetve mindenki saját maga is vizsgálja át. Ezt nem küldtem körbe, de 2014. június 10-én küldtünk például dr. Latorcai Csaba helyettes államtitkár úrnak levelet, amiben kértük, hogy tisztázzák a helyzetet, hogy mi a minisztérium szándéka, és hogyan értelmezik ezt a törvényi pontatlanságot és eltéréseket.

Pont azt kérem és kértem mindenkitől, hogy mindenki saját maga nézze meg, illetve itt, a bizottság ezt vegye napirendjére, és készítsünk elő erre vonatkozóan egy előterjesztést, hogy ha már a minisztérium nem tesz semmit, akkor mi nézzük meg, és mi kezdeményezzük azt, hogy egy tiszta helyzetet teremtsünk, nyilvánvalóan olyan irányba, ami számunkra megfelelő és kedvező. Tehát én csak ezt vetettem fel, és ezt viszont sürgősnek tartom, lévén az október 12-e miatt is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava, ukrán szószóló asszony!

HARTYÁNYI JAROSLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Nekem van egy javaslatom: ezt a vitát zárjuk le, tehát ne vitatkozzunk, mert itt olyan előfordul, a görög szószóló mondta, hogy a hivatalvezető magyarul is tudjon, számomra ez elég furcsa valahol, ha a hivatalvezető nem tud magyarul, mi a, nem akarom mondani, hogy mit csinál ott. Vagy itt az Imre példálódzott, hogy van egy olyan, hogy csak magyar állampolgárságú lehet a hivatalvezető, ami már pláne furcsa. Hiába köztisztviselő, de mégsem minisztérium, nem egy külügyminisztérium, ahol ki van kötve, hogy ki milyen állampolgársággal rendelkezzen.

Tehát zárjuk le, és mindenki nézzen utána, és a következő ülésen, ha kell, akkor hívjuk össze, és beszéljük meg. Nem tudom, hogy mennyi idő múlva szándékozunk - október 15-ig elő van írva, ugye? Tehát rendkívüli közgyűlésen csak ez a téma legyen, és beszéljük meg, mert ez valóban fontos. Mert ha ránk húzzák ezt a vizes lepedőt, hogy ugyanaz érvényes, mint a magyar hivatalokra az

önkormányzatokban, amit szokás szerint szoktak csinálni, akkor elég sok önkormányzat bajba kerül.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Koranisz Laokratisz szószóló úr!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Szeretnék pontosítani. Én nem a hivatalvezetőt értettem, hanem az önkormányzat berkein belül, hivatalában dolgozó köztisztviselőkre gondoltam, hogy beszéljék, értsék mind a két nyelvet, mert előfordul intézményünkben, valamelyik intézményben, iskolában, ahol például csak egy görögül tudó valaki van, vagy pont fordítva, hogy a testületben valaki elvállal egy köztisztviselői feladatot, s nem ismeri a nemzetiségi nyelvet. Még mindig azt támogatom, hogy ezt dolgozzuk ki. Ez a lényeg.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt hiszem, hogy egy nyelvet beszélünk. (*Derűtség.*) Van-e még valakinek kérdése, észrevétele? (*Senki sem jelentkezik.*) Ha nincs, akkor szeretném megköszönni Ritter Imre előterjesztését. Azt hiszem, hogy nagyon fontos dologra irányította rá a figyelmet. Erre az idő rövidsége miatt én is csak röviden tudtam a jogi tanácsadónkkal konzultálni, de három dolog számomra is teljesen új, amire talán még gondolatébresztőként felhívom a figyelmet azzal, hogy lezárjuk a kérdést.

Ő például azt állítja, ezért kell utána néznünk, hogy nem október 12-e volt itt a határnap, hanem a választás kitűzésének napja. Tehát ez a törvény szerinte már hatályos.

A másik dolog, ami fontos, hogy az országos önkormányzatok hivatalai központi költségvetési szervek. Tehát erre is kell gondolni, amikor ezt majd fogjuk tárgyalni.

S talán a legfontosabb, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok hivatalairól van szó. Tehát nekünk azt hiszem, ildomos megvárni, hogy az új országos nemzetiségi önkormányzatok megalakuljanak, és kifejtsék álláspontjukat, hogy ők hogy néznek a saját hivatalukra, hogy tudunk mi ebben segíteni. De addig már azért nyilvánvalóan érdemes tanulmányoznunk ezt a kérdést. Tehát a javaslatom, ezért is vettünk napirendre, azt hiszem, egyhangúlag, hogy erre mindenképpen térjünk vissza a későbbiekben, akár konzultálva az új országos nemzetiségi önkormányzatokkal, akár a minisztériumból is kikérni az állásfoglalást, hogy ők ezt az egész kérdést hogyan értelmezik.

Hartyányi Jaroslava!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Imre most hozta ide az ülésre, és azt mondja, hogy sürgős, és szerinte nagyon fontos. Nem tudom, hogy lehet, de ha megvárjuk a választásokat, ott még ugye csak az eredményeket fogjuk tudni 15-én, még nem alakul az önkormányzat, még egy hónapon belül, és a többi. Tehát azt mondom, hogy egy ilyen akár informális megbeszélés szintjén csináljunk egy olyan felmérést, mert mi kikérjük az álláspontot, aztán ők bármit mondhatnak, de nekünk úgy kell készülni, amennyiben ezzel nem értünk egyet, hogy még időben tudjunk valamilyen módosításokat eszközölni.

Tehát én azt mondom, hogy tartsunk egy ilyen informális ülést, ha már nem tudunk bizottságot tartani, hogy ezt a helyzetet felmérjük, hogy úgy készüljünk, hogy a következő ülésen, 15-én - mert ugye ez október 15-én lesz - felkészülve jövünk ebben a kérdésben, hogy felkészülve tudjunk valamit mondani.

ELNÖK: Giricz Vera, ruszin szószóló asszony!

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót. Lehet, hogy itt már paranoiásnak fognak tartani, de még mindig azt mondom, hogy miből. Tehát itt a nagy kérdés, hogy ebből a pénzből, ami most áll rendelkezésre a hivataloknál, ezt nem tudjuk megvalósítani, és ezt tudja mindenki.

Tehát most már legyen annyi gerinc a helyettes államtitkárságban, hogy azt mondja, hogy és ehhez a törvényhez hozzárendelek iksz összeget a költségvetésben. Hisz nekünk itt 29-én betárolnak egy kész költségvetési törvényjavaslatot, és féltő, hogy abban nem lesz benne az a pénz, ami az országos önkormányzatok hivatalának tulajdonképpen struktúraváltására kell, gyerekek. Hát teljesen más lesz az egész, a besorolás... Mi annak idején beadtunk, kértek tőlünk, erre mindenki emlékszik, beadtunk bizonyos adatokat, amire semmi reflexió nem született. Kaptatok választ? Nem.

Tehát lehet, hogy hivatkozni kellene nagyon sürgősen arra, hogy minek kérték, és annak mi lett a sorsa, meg nem várva a bizottság következő ülését, vagy maximum 15-én. Én nem tudom, de szerintem készül a költségvetési törvényjavaslat. Tehát nehogy kifussunk az időből, mert ez rendkívül fontos. Nem tudjuk megvalósítani, ha ehhez plusz összeget nem rendelnek hozzá. Mi, ruszinok ebből a támogatásból nem. Lehet, hogy a többiek jobban állnak, de én ezt a saját nevemben mint országos önkormányzat elnöke is vállalni tudom, és nem hiszem, hogy az utánunk következő új elnökök nyakába kellene sózni ennek a problémának a megoldását. Lesz elég bajuk anélkül is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még vélemény? *(Senki sem jelentkezik.)* Egy rövid reflexió. Azt hiszem, a legnagyobb esélyünk, hiszen itt nem kell nekünk arra várni, hogy valaki hozzárendelje a pénzt. Itt lesz a bizottságunk előtt a költségvetési törvény tervezete, és egy másik hatályos törvényváltozásra, például erre, hogy változik a besorolás vagy a struktúrája az országos nemzetiségi önkormányzatoknak, ha van egy ilyen hatályos törvény, ahhoz bizony oda kell rendelni a költségvetésben a pénzt. Ez a mi dolgunk. Ezért is vagyunk itt többek között, hogy erre felhívjuk a figyelmet. Tehát ez viszonylag tiszta útnak tűnik.

Határozathozatal

Ha nincs más kérdés, észrevétel, javaslatom, hogy zárjuk le ezt a napirendi pontot azzal, hogy a bizottság fontosnak tartja ezt a kérdést, és vissza fog rá térni a lehető legrövidebb idő után azzal, hogy feldolgozzuk szakmailag is, konzultálunk az országos nemzetiségi önkormányzatokkal, és bekérjük a szükséges információkat ehhez a minisztériumok részéről is, illetve meghívjuk a képviselőiket a napirend tárgyalására.

Aki ezzel egyetért, kérem, szavazzunk! *(Szavazás.)* Látható többség. Köszönöm szépen. Ellenszavazat volt-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Köszönöm, akkor a harmadik napirendi pontot lezárom.

Döntés a Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2014. évi őszi ülészaka munkatervének elfogadásáról

Folytatjuk a 4. napirendi ponttal: döntés a Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2014. évi őszi ülészaka munkatervének elfogadásáról.

A munkatervtervezetet megkapták a tisztelt szószólók. Nyilvánvalóan már ma is módosulhatott. Akár át is csoportosíthatunk, ha úgy látjuk például, hogy a tankönyvkérdés fontosabb, minthogy decemberre hagyjuk. Itt a munkaterv

összeállításánál azt vettem figyelembe, hogy december közepén ülésezik, feltehetően utoljára majd az Országgyűlés, és nyilván a munkát majd februárban kezdjük. Tehát ott egy nagyobb szünet várható. Tehát a fontos kérdéseket még decemberben kéne tárgyalni, ilyen például a tankönyvkérdés, hiszen a tankönyvrendelések vagy szabályozások már februárban aktuálisak. Tehát ezért is tartottam fontosnak, hogy még az őszi ülésszak idején foglalkozzunk vele. Kérem a javaslatokat, észrevételeket. Koranisz Laokratisz görög szószóló úr!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Szeretném, ha éppen a mostani kérdést, amit most tárgyaltunk, a Ritter-féle feljegyzést, vegyük napirendre október 15. előtt. *(Közbeszólás: Hát előtte nem...)* Akkor 15-ére. Köszönöm.

ELNÖK: Tehát a köztisztviselői jogállásról tárgyalt előző napirendet akkor tűzzük napirendre. Sőt, itt akár meg lehet tenni, hogy Soltész Miklós államtitkár urat már 15-re megpróbáljuk meghívni és nem 29-re.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Én is azt javasolnám, hogy ami december 10-re van, a nemzetiségi tankönyvellátás helyzetének áttekintése, azt is előbbre kéne hozni, október 15-re. Egy csomó intézményben nincsen még nemzetiségi tankönyv. *(Közbeszólás: Az ettől nem is lesz.)*

ELNÖK: Ez a tankönyvjavaslat, amit itt beépítettem, az arra az információra épült, amit a Croatica igazgatójától kaptunk a tankönyvrendelés, -terjesztés témában. A jövő évi történetre gondoltam én. De, ha van valami olyan tankönyvkérdés, amit 15-én is meg tudunk oldani, van valami, ahol segíteni tudunk, természetesen megpróbálhatjuk. De szerintem ez albizottsági előkészítéssel, korrekten, nyilván csak így megy. Jó, tehát fenntartja szószóló úr?

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Azzal, amit elmondtam, hogy nem jött még ki az a rendelet a minisztériumból, amivel a nemzetiségi intézmények nemzetiségi tankönyveire pályázni lehet, amiből ezt ki tudják fizetni. A KLIK is tankerülettől függően, minden külön utasítás nélkül, volt, aki ezt megelőlegezte, és megrendelte, például Bolyva, volt, ahol még nem előlegezték meg, és nem rendelték meg. Az nem normális történet, hogy egy tankerületi KLIK-vezetőtől függjön, hogy kap-e a nemzetiségi általános iskola tankönyvet, vagy nem kap. Tehát ez egy élő probléma, hát szeptember 24-e van.

ELNÖK: Én a minisztérium illetékesétől úgy értesültem, tehát, hogy valóban egy pályázati forma lesz. A pályázat előkészítés alatt áll, és talán napokon belül elkészül. Úgy tűnik, hogy ez a kérdés meg fog oldódni. Tehát a nemzetiségi tankönyvrendeléssel kapcsolatos pályázat napokon belül megjelenik. Hartyányi Jaroslava, aztán Kissné Köles Erika szószóló asszony!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Van egy kérdésem: tehát ez az október 29-re tervezett napirendi pont, törvényjavaslat Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről, hogy nem lenne-e jobb később. Mert több mint valószínű, hogy a választások után, a költségvetési törvény biztos készül, csak a választások után lesz benyújtva. Tehát a kérdés, hogy nem késünk-e el. Valami több információval nem rendelkeztek, hogy mikor szándékoznak benyújtani már az első tárgyalásra a költségvetést? Tudtok-e valamit? Mert gondolom, ha betettük oda, akkor valami oka csak van.

A másik, hogy a 2014. évi országgyűlési és nemzetiségi önkormányzati választás tapasztalatai, november 12-én, én ezt egy kicsit későnek tartom. *(Közbeszólás: Korai.)* Korai még? Eredmények lesznek. Nem tudom, csak úgy akarunk beszélni róla? Az még decemberben is elég. Azért is mondom, mert nekem lett volna javaslatom, csak már itt vannak a választások a nyakunkon. Nagyon sok probléma van továbbra is a feliratkozás körül, és ha ezeket összegyűjtenénk, akkor már tudnánk is beszélni róla október 29-én frissen. Mert hiába van egy panaszablak, ahová lehet beadni panaszokat a feliratkozás, elutasítás címszó alatt, ez a panaszablak nem működik. Ez csak javaslat, nem erőltetem.

Az első kérdésem, összegezve, hogy miért október 29-én, tehát tudtok-e valamit erről, hogy nem lesz-e késő, a másik, hogy nem lehetne-e az első kört megtenni az országgyűlési és önkormányzati választások tapasztalatairól. Mert hiába módosítottuk a törvényt, hogy jelezni kell, hogy mi miatt utasítottak el valakit, és még mindig nagyon sok - például nálunk - nem is kap értesítést, hogy felvették, vagy nem vették fel. Aki kap, annak le van írva, ilyen adathiba, olyan hiba, anyja neve rossz, nem tudom, ki lehet, aki az anyja nevét nem tudja leírni, de ilyet például sokan kaptak, de nagyon sok ember nem kapott értesítést, semmiféle. Ezért kellene beszélni erről.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az már örömteli, hogy azért a törvénymódosítások nyomán, aki kapott, annak már megindokolták. Fogunk ezzel foglalkozni. Én azért gondoltam, természetesen ez javaslat, hogy a választások tapasztalatait egy hónappal a választások után vitassuk meg - lehet, hogy még ez is korai -, hiszen meg akarjuk hívni a Nemzeti Választási Bizottság, az iroda munkatársait, akik akkor még feltehetően az országos nemzetiségi önkormányzatok alakuló üléseivel is el lesznek foglalva, de talán egy hónapba belefér. Meg ők be fognak számolni majd a parlamentnek is, de az már egész biztos, hogy később lesz. Tehát mi egy kicsit előrébb hozzuk, de lehet, hogy ez olyan ideális. Talán október 29. korai lesz még, mert szerintem még akkor zajlanak az alakuló ülések. Nekik azzal még lesz dolguk.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Pontosan fogalmazta meg az elnök úr az előterjesztést: 2014. évi nemzetiségi, országgyűlési és önkormányzati választások tapasztalatai. És azt kértük itt Pálffy Ilonától, hogy egy részletes, kifejezetten a nemzetiségi választásokra vonatkozó külön anyagot állítsanak össze statisztikákkal, elemzésekkel, mindennel. Tehát erre azért időt kell adni. Azért mondtam, hogy talán még korai is, mint későbbi, mert akkor van értelme leülni, ha ők is felkészültek rá, konkrét anyagot csinálnak, és van miről beszélni érdemben, nem pedig az, hogy még nem volt idő megnézni, meg nem tudjuk meg egyéb. Tehát szerintem nem kell ezt sürgetni, mert a következő négy évre vonatkozó dolgokat kell megalapozni ezzel a megbeszéléssel, úgyhogy szerintem úgy jól van.

A költségvetés, tudomásom szerint novemberben megy a parlament elé, és októberben lesznek a bizottsági tárgyalások. Tehát elvileg ott az az október 29. időben, amennyire tudom, rendben lenne.

ELNÖK: Igen, bocsánat, erre valóban nem válaszoltam. A kormány törvényalkotási tervében ez szerepel, tehát, hogy október vége felé nyújtják be a költségvetési törvény tervezetét. Ezt azért írtam be, hogy ezzel foglalkozni fogunk, de ezt automatikusan meg fogja kapni a bizottság. Tehát nekünk ezt nem kell előtte napirendre tűzni, csak feltehetően ekkorra várható. Ez csúszhat is akár két hetet nyilván, de feltételezzük, hogy október végén ezzel foglalkozni fogunk. Ez inkább tájékoztató arra, hogy a szakembereinkkel, a háttérrel tudjunk készülni rá.

Kissné Köles Erika kért szót.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Elnézést, hogy megjegyzést teszek, de szerintem egy kicsit csapongunk. Néhány munkatervi ponttal már foglalkoztunk, itt viszont nem döntöttük el, hogy marad az eredeti tervezett helyén, vagy előbbre kerül.

Egészen konkrétan kezdtük a nemzetiségi tankönyvellátás helyzetének az áttekintésével, amiről megállapítottuk, hogy az idei tanévre, ami már három hete, sőt már negyedik hete fut... Nyilván ez a Kello által meghívott képviselő sok értékes információval nem fog tudni szolgálni, rá kell mozdulni, természetesen az önkormányzatoknak és az intézményvezetőknek elsősorban, hogy az idei tankönyveket valamilyen úton-módon pótolják.

Ugyanakkor teljesen rossz a Kello rendszere, hiszen a nemzetiségi tankönyvek megrendelését vagy belesuvasztja az egészbe, vagy igazából nem jól kezeli. Tehát, ami miatt nekünk meg kell hívnunk valakit a Kellótól, és nagyon erősen oda kell hatnunk, hogy a nemzetiségi tankönyvek rovata egyáltalán megjelenjen minden iskolatípusban, középiskolában is és minden nemzetiségre vonatkozóan, és célszerű lenne ezt úgy előkészíteni, hogy lehetőség szerint legyenek hajlandóak külön rovatban kezelni. Ez persze az idei évre okafogyott, viszont lehet, hogy a decemberi időpont egy picikét késő, mert gondolom, a Kello is elkezdte a saját rendszerét előkészíteni.

Tehát nekem lenne egy olyan javaslatom, hogy a Kello képviselőjét hívjuk meg egy hónappal korábban, és akkor ezt a pontot tegyük november 27-ére például, nyilván, ha a napirendi pontjaink ez elbírják.

Több dolgot érintettünk, amit átcsoportosítanánk. Azért azt is nézzük, hogy egyrészt a munkatársaink, tehát, akik az előkészítéseket végzik, azok számára mennyire fér bele, meg a mi üléseinkbe mi minden fog beleférni. A választások eredményét én is korainak tartom október végén. Azzal szerintem bátran várjunk. Mindenki gyűjtse a saját nemzetisége területén jelentkező tapasztalatokat. Nagyon sok mindenről beszéltünk itt az elmúlt pár hónap alatt, jó lenne egy kicsit konkretizálni. Tehát jeleztünk nyilván a Nemzeti Választási Iroda felé is dolgokat, de amíg mi nem tudunk konkrét dolgokat feltüntetni, addig nem fogják a problémát kezelni.

Ha konkrét bejelentés érkezik, arra valahogyan reagálnak, de itt is. Tehát amik itt elhangzanak, akkor azt jegyezzük fel, hogy Karakószörcsökön például a horvát választópolgár nem választhatott, mert valamiért lemaradt a szaknévsorról - elnézést, most ezt nem poénnak szántam. Azt gondolom, hogy akkor tudunk eredményesen fordulni bárki felé, ha nagyon konkrét példákkal állunk elő.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Leszűrtem ebből azt a javaslatot, akár konkrét is lehet, hogy a Kello és az önkormányzati választások tapasztalatai, tehát a november 12. és a december 10. helyet cserélne. Előrébb hoznánk a tankönyvkérdést, és még egy hónapot adnánk a választási szerveknek, hogy készüljenek fel akár statisztikai adatokkal és egyebekkel.

Turgyán Tamás úr kért szót.

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Először is gondoljuk át „kellóképpen” Erika javaslatát, döntsünk, mert különben csapongani fogok én is, és azt nyilván nem szeretitek.

Tanácsotokra lenne szükségem a tekintetben, hogy én úgy tapasztaltam, hogy mindnyájunknak vannak egyházzal kapcsolatos kérdései, problémái. Ezeket nem kéne valahoggy összesűriteni egy pontba, és valahoggy beilleszteni ebbe a munkatervbe?

Tehát mindenkinek vagy finanszírozási vagy templomproblémája van, nekem úgy tűnt. Nekünk biztos van, kérdés az, hogy csináljunk-e ebből egy bizottsági programot, vagy mindenki intézi úgy, ahogy tudja.

ELNÖK: Nyilvánvalóan albizottsági program is lehet. Ez egész biztos olyan terület, amivel foglalkoznunk kellene. Most van egy törvényjavaslat benyújtva, valamilyen egyházakkal kapcsolatos, de lehet, hogy az annyira nem kapcsolódik hozzánk, azt még meg kell néznünk, tehát meg fogjuk nézni. Őszre van valami egyházakkal kapcsolatos, abban a programban, a kormány tervében is láttam valamit, de fontosnak tartom, ha belefér, nyilván lesz egy ilyen előterjesztés, egész biztos, hogy foglalkozunk vele.

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Csak akkor, ha a többieknek is valamilyen szinten kapcsolódik hozzá érdekük, mert egyébként önállóan ezt nem... Pontosan azért, mert a Soltész államtitkár úr nevét látom, tehát oda kellene valami kérdést betűzni ezzel kapcsolatban. Mindenki gyűjtse össze mi a gondja, és legfeljebb albizottsági szinten adunk egy listát, hogy nekem, neked, neki ez a gondja.

ELNÖK: Nyilván ő is örülne, ha tudná, hogy körülbelül milyen jellegű kérdésekre számíthat.

Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Ezt én is maximálisan támogatom, nemcsak az egyházi fenntartású nemzetiségi általános iskolák miatt is, hogy a papság körében nyelvtudással rendelkezőknél lehetőség szerint vegyék figyelembe a nemzetiségi településeket. Folyamatosan kínlódnak mi is azzal, hogy német liturgikus eseményekhez németül tudó papok legyenek. Most is épp egy püspökséggel egyeztetünk. Tehát én ezt fontosnak tartom, hogy erre felhívjuk a figyelmet, annál is inkább, mert egyre több egyházi fenntartású intézmény van, és nagyon fontos az is, hogy német anyanyelvű liturgikus események legyenek. Pont ugyanolyan fontos, minthogy az iskolában németül tanuljanak. Tehát én támogatom azt, amit a Tamás fölvetett.

ELNÖK: Rendben. Azt hiszem, hogy valóban első körben Soltész államtitkár úr meghallgatása során rátérhetünk erre a dologra.

Hartyányi Jaroslava, utána Alexov Lyubomir.

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Nekem van egy kérdésem, ami kicsit ehhez is kapcsolódik meg nem is. Amikor itt a Pálffy Ilonát meghallgattuk, én kértem, és úgy tudom, a többiek is egyetértettek, hogy kérünk szépen - nem a névjegyzékbe felvettek aránya, mert ezt tudjuk -, az elutasítottokról és milyen okból, és ezt Ilona felírta magának, és azóta nem érkezett meg. Tehát nálunk ez egy nagy probléma volt, én jeleztem.

Ilyenkor mi a teendő, ha egy bizottsági tag kér kormánytisztviselőtől - mondjuk annak nevezhető -, hogy adja meg a statisztikát, de ő nem adta? Tehát mi a teendő? A bizottság nevében kell újra hozzá fordulni, vagy nekem mint nemzetiségi szószólónak? Mert ha nyomatékosan a bizottság nevében, gondolom, hogy talán észrevenné, hogy ez a feladata, mert meg is ígérte itt, hogy ezt megadja.

ELNÖK: Lehet, hogy ebből egy általánosabb tanulság levonható. Tehát, ha most látjuk, hogy kik lesznek a meghívott vendégeink, most csak a meghallgatással kapcsolatban. Egyrészt az itt elhangzott, felvetett problémák, amellet, hogy jegyzőkönyvbe kerülnek, a kollégák is gyűjtik ezeket, és amikor valakit meghívunk, akkor nyilván ezeket a kérdéseket előzetesen felvetjük. Tehát bárki bármikor a titkárságra, az adott vendéghez vagy a szakterületéhez kapcsolódó kérdést leadhatja, és mi ezt összegyűjtjük, és továbbítani fogjuk.

Alexov Lyubomir!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm. Kérdezni szeretnék. A november 12-ei napirendnél az örmény népet ért genocídium kapcsán, csak értelmezni szeretném, nem kifogásolni a napirendet. Ha én ezt jól értelmezem, akkor itt valamiféle bizottsági teendőt is feltételezünk ezzel kapcsolatban. Ha igen, akkor megkérdezném azt is, hogy nyilván akkor minden egyéb nemzetiség esetében is számíthatunk-e hasonló napirendre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Lehet, hogy a megfogalmazásom nem volt a legszerencsésebb, talán inkább kérdéseket tennék fel, tehát nem teendők lennének. Bár a teendő annyiban felvetődött, hogy Turgyán Tamás szószóló úr fel is vetette, hogy jövőre 100. évfordulója lesz ennek az eseménynek, és milyen formában akarjuk, tudjuk ezt valahogy a parlament elé vinni. Szószóló úr megszólítottként! Aztán Ritter Imre!

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Igen, az én reményeim szerint igen. Minden nemzetiség megkapja a megfelelő tiszteletet a történelmében. (*Közbeszólás: Ahogy tegnap a lengyelek.*) Ahogy tegnap a lengyelek is. Lehet, hogy ez elindít egy folyamatot, nem tudom, de hogy ezt a folyamatot el kell indítani, én azt hiszem, hogy erre szükség van.

A bizottsággal kapcsolatos teendők alatt terveim szerint azt értem, hogy be fogok nyújtani egy javaslatot a genocídiummal kapcsolatos megemlékezések ügyében, és ezzel kapcsolatban kérem majd a bizottság állásfoglalását. Ha ez teendő, akkor ezt szeretném elvárni a bizottságtól. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ritter Imre szószóló úr kért szót.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Igen, én csak röviden, bár gondolom, nem szól rám Pálffy Ilona, hogy megvédjem. Mikor meghívtuk, én több dolgot a szemére vettem, ott igazából ő azt ígérte meg, amit a Jaroslava kért, a statisztikákat, mindent az országgyűlési választásról visszamenőleg is. Ezt megígérte, hogy a választásokat követően itt októberben-novemberben összeállítják, és külön csinál csak a nemzetiségi választásra egy értékelést, egy összefoglalót, mint ahogy a parlamenti választást követően egyetlen mondat sem volt benne a parlamentiben. Itt, amit konkrétan menet közben megígért, hogy külön egy nemzetiségi tájékoztatót adnak ki. Igaz, hogy 8-án volt jogvesztő az egyénijelölt-állítás, de 5-én délután feltették a rendszerre, és még a szavazásra vonatkozó része használható, de megcsinálták. Azt ígérte, hogy minden megyében lesz egy nemzetiségi felelős, ezt megkaptuk. Igaz, hogy én ott egyet felírtam, annak fogalma sem volt róla, hogy mi ez, és hogy jutottam a telefonszámához, amikor mondtam neki, hogy nemzetiségi szószóló vagyok, és a Pálffy Ilona elnök asszony révén, akkor onnan kezdve abszolút készséges volt, és semmi probléma nem volt. Ezt a két dolgot ígérte meg közvetlenül a mostani választásra vonatkozóan, a többit pont ebbe, az őszi választásokat

követendően összeállítandó anyagba kell hogy beletegye majd, és ott nézzük meg. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava, tessék!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Lehet, hogy rosszul fogalmaztam, ez egy általános kérdés volt. Például most kértük, hogy adják meg a szempontrendszer, amennyiben nem államtitok, hogy könnyebben tudjon dolgozni, aki a konzorciumban részt vesz a tankönyvkiadásban. Ugyanúgy, ahogy más bizottság kérheti az adatokat, az anyagokat. Tehát én azt kérdezem, hogy amennyiben a bizottságban elhangzik egy kérés a kormánytisztviselő felé, és ő azt mondja, hogy igen, de még az sem baj, ha nemet mond, mi akkor is követelhetjük. De, ha azt mondja, hogy igen, de mégsem tette meg, ilyenkor mi a teendő? Tehát mi most tanulók vagyunk. Tudom, mit csinálnak más bizottságok, ők mennek tovább, nem nyugszanak meg. De én kérdezem: ilyenkor mi a teendő? A bizottságnak kell állásfoglalást kérnie? Vagy hagyjuk, hogy nem adja, és akkor semmi gond, megyünk tovább? Erről volt szó.

ELNÖK: Ahogy az előző eset is konkrétan mutatta, általában itt szóban elhangzik, jegyzőkönyvbe kerül, és ha valóban nem teljesül, nyilván a szószólók azok, akiket leginkább érintett, vagy akik feltették, felhívják erre a figyelmet, akkor egész biztos, hogy írásban fordulunk hozzájuk. Tehát a következő lépés, hogy hivatalosan kérjük ki ezt a dolgot. Igen, ezt is fogjuk tenni természetesen.

Van-e még más kérdés? *(Nincs jelentkező.)* Akkor tulajdonképpen a tervezet annyival módosulna, és együtt tenném fel majd szavazásra, hogy az október 15-i ülésen az országos nemzetiségi önkormányzatok alkalmazottainak köztisztviselői kérdését is tárgyaljuk, a november 12-i ülésre átkerülne a tankönyvkérdés a Kellóval, és a választási tapasztalatokat december 10-re tennénk. Tehát ez a kettő helyet cserélne, két hónapot adnánk a választási szerveknek, hogy ők is levonják ezeket a tapasztalatokat. De előtte fogunk érdeklődni arról, hogy hogy állnak azzal a beígért nemzetiségi statisztikával, amire Ritter Imre szószóló úr is utalt. Közben szót kért Turgyán Tamás. Tessék.

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Ha már beszéltünk róla, és meg is állapodtunk, hogy október 29-én az egyházakkal kapcsolatos kérdéseket is felvetjük Soltész államtitkár úrnak. Akkor lehet egy olyan kérésnek álcázott javaslatom, hogy gyűjtse össze mindenki a saját problémáját valami egyoldalas írott anyagba, és akkor egy komplett anyagot is tudjunk a végén letenni az államtitkárnak? Akár előtte is, mire ő idekerül, legyen egy írásos anyag, kinek mi a gondja.

ELNÖK: Erre mindenkit kérünk, bárkinek konkrét kérdése van, amit előzetesen már el tudunk juttatni, azt továbbítjuk.

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Egy testületi álláspontban foglaltuk össze, és nemcsak arról szól, hogy a tied meg az övé meg az enyém, és valamelyiket elhagyjuk, valamelyiket meg nem, mert összefoglaltuk a problémát. Köszönöm.

ELNÖK: Rendben. Egyetértünk. Van-e még módosító javaslat ehhez a tervezethez? Természetesen ez egy munkaterv, egy terv, amelyet az élet majd bizonyára felül fog írni. Aki jóváhagyja ezt a munkatervünket az év végéig, kérem,

szavazzon kézfeltartással. (Szavazás.) Látható többség. Köszönöm szépen. Ellenszavazat, tartózkodás nem volt. Köszönöm szépen. Jóváhagytuk, lezárom ezt a napirendi pontot is.

A Köznevelési és kulturális albizottság, valamint az Önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottság hiányzó tagjainak, tisztségviselőinek megválasztása

Az ötödik napirendi pontunk következik. A tisztelt szónokok megkapták a jelenlegi helyzetünk bemutatását. Az Ellenőrző albizottságot létrehoztuk. Szintén határoztunk arról, hogy Köznevelési és kulturális albizottságot hozunk létre öt taggal. Négy tagot sikerült megválasztanunk, tulajdonképpen még egy tag megválasztására és a tisztségviselők, elnök, alelnök megválasztására kerülne sor ennek a napirendi pontnak az első részében. Az albizottság megválasztott tagjai: Hepp Mihály, Ritter Imre, Kreszta Traján és Kissné Köles Erika. A határozatunk szerint még egy taggal kellene kiegészítenünk ezt az albizottságot. Ki az, aki szívesen dolgozna ebben az albizottságban? Ritter Imre, tessék!

RITTER IMRE német nemzetiségi szónok: Hozzászólni szeretnék, csak hogy legyen egy világos kép mindenkinek. Ugye 13 tagja van a nemzetiségi bizottságnak, ebből az albizottságban az elnök és az alelnök nem vesz részt, tehát 11 fő van. Mind a három albizottságnak öt tagja van, tehát ez összesen 15, ami azt jelenti, hogy négy embernek kell két bizottságban benne lennie, és a további hét ember pedig egy-egy bizottságnak a tagja lesz. Akkor én azért voltam amellett, hogy zárjuk le és egy következő alkalommal beszéljük tovább a dolgokat, hiszen öten vagy hatan nem voltak itt. A jelenlegi állapot szerint Hartyányi Jaroslava, dr. Csúcs Lászlóné és Giricz Vera nincs benne még egyik bizottságban sem, ugyanakkor négy ember, a Hepp Misi, a Varga Szimeon, a Koranisz Laokratisz és a Turgyán Tamás van benne már két bizottságban.

Azt javaslom és kérem végiggondolni, én akkor azt mondtam, hogy nem tartom fenn a jelentkezésem, mert nyilván mindenkinek kell biztosítani legalább egy helyet. Az önkormányzati és költségvetési albizottságban, részben, hogy könyvvizsgáló adószakértő vagyok, és 25 éve a cégeim ebben tevékenykednek, nyilván szakmailag ebben szeretnék benne lenni, hiszen azt gondolom, hogy itt szakmailag a legtöbbet tudok segíteni a bizottságnak. Laokratisszal beszélünk korábban, azt mondta, megerősíthetem, hogy ő az ellenőrző albizottságból visszalépne, ez azt jelenti, hogy akkor az ellenőrző albizottságban lenne egy hely, a köznevelési és kulturális albizottságban és az önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottságban is egy hely. Tehát akkor a három embernek, Hartyányi Jaroszlavának, Csúcs Lászlónénak, Giricz Verának kellene eldönteni, hogy melyik bizottságban szeretnének részt venni, hogy a bizottsági helyek fel legyenek osztva. A második lépésben pedig az elnök és alelnök megválasztása.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava jelentkezett, aztán Kissné Köles Erika.

HARTYÁNYI JAROSZLAVA (ukrán nemzetiségi szónok): Amikor döntöttünk, hogy a mi bizottságunknak az egyik kötelező az ellenőrző albizottság, ezt kellett volna létrehozni, utána volt egy kis vitánk, és én akkor is mondtam, hogy nincs értelme, mert nem vagyunk itt mindannyian, és ezt végig kell gondolni. Most látom, hogy itt az ideje, hogy beszéljünk erről. Akkor nem tartottam jogosnak, most már

igen. Tehát azt mondom, hogy amennyiben mindenki egyetért, én az önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottságban szeretném kivenni a részemet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kissné Köles Erika!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Én pedig egy megbízatással rendelkezem, nevezetesen Csúcs Lászlóné, Halina jelezte, hogy ő szintén az önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottságban szeretne dolgozni, és miután nincs itt, megkért arra, hogy ezt közvetítem a bizottság felé.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Közbeszólások.)* De a köznevelési és kulturális albizottságban, tehát ott van is hely. Kérdezem Giricz Vera szószóló asszonyt, hogy szívesen dolgozna-e ebben az albizottságban. *(Giricz Vera: Szívesen bármelyikben. Köszönöm szépen.)* Köszönöm szépen. *(Folyamatos közbeszólások.)*

Akkor ezt tisztázzuk. Tehát ez volt Ritter Imre javaslata, hogy az önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottságban szeretne mint pénzügyi szakember mindenképpen tevékenykedni, és ő azt említette, hogy Koranisz Laokratisz úrral megállapodtak, hogy akkor itt visszalép az ő javára, és marad az ellenőrző albizottságban. Vagy lehet, hogy félreértettem. *(Közbeszólások. - Alexov Lyubomir: Imre, van megoldás! Ha a Leo lemond az ellenőrzésiből, akkor a Jaroslava ott elfogadná a jelölést, és akkor visszalépne az önkormányzatiból, és akkor mindenki ott van, ahol szeretne.)* Igen, ez is nagyon jól hangzik. *(Közbeszólások. - Alexov Lyubomir Koranisz Laokratisz felé: Akkor az Imre megy az önkormányzatiba, és akkor te, ahogy mondtad az előbb, lemondasz az ellenőrző albizottságnál, oda jön a Jaroslava, és akkor mindenki azon a helyen van, ahol szeretne lenni. Mert itt a Jaroszlavával közben megbeszéltük, én javasolnám akkor őt az ellenőrző albizottságba a Leo helyett.)* Köszönöm szépen.

Akkor tulajdonképpen a három ötfős albizottságunk összeállt, de nyilvánvalóan akkor változtatásokat kell átvezetnünk, megszavaznunk. Így az eddigi komplett ellenőrző albizottságunk is változik.

Határozathozatalok

Koranisz Laokratisz úr visszalépett ebből a bizottságból. Hartyányi Jaroslava lép a helyébe. Ha ezzel egyetértünk, kézfeltartással szavazzunk! *(Szavazás.)* Látható többség. Ellenszavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt.

Tehát az Ellenőrző albizottság tagjai a következők. Elnök Alexov Lyubomir, alelnök dr. Turgyán Tamás. Tagok: Hepp Mihály, Varga Szimeon és Hartyányi Jaroslava. Természetesen utoljára hagytam Jaroszlavát, utolsóként. *(Derűltség.)* De ő a legfrissebb tag.

A Köznevelési és kulturális albizottságban új tagként Giricz Verát tisztelhetjük, ha megszavazzuk. Aki egyetért, kérem, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Tehát a Köznevelési és kulturális albizottság tagjai: Hepp Mihály, Ritter Imre, Kreszta Traján, Kissné Köles Erika és Giricz Vera.

Itt az a feladat vár ránk, hogy elnököt és alelnököt válasszunk ebben a bizottságban. Kérem az albizottság tagjait, javasoljanak valakit! *(Ritter Imre: Ügyrendi lehet?)* Parancsoljon!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Előbb a harmadik bizottságban is szavazzuk meg a tagokat, hogy lezárjuk.

ELNÖK: Rendben, elfogadom. Tehát akkor az Önkormányzati, külügyi és költségvetési bizottságban a következő változás áll fenn. Tulajdonképpen itt új tagokat választunk. Tehát dr. Csúcs Lászlóné és Ritter Imre szószólók az új tagok. Aki egyetért, kérem, kézfeltartással szavazzon! *(Szavazás.)* Látható többség. Ellenszavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt. Köszönöm szépen.

Tehát az Önkormányzati, külügyi és költségvetési bizottság öt tagja: Varga Szimeon, Koranisz Laokratisz, dr. Turgyán Tamás, dr. Csúcs Lászlóné és Ritter Imre.

A tisztségviselők megválasztása következne. A köznevelési és kulturális albizottság öt tagja közül kit szeretnének elnöknek?

Lyubomir szószóló úr!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Szeretnék javaslatot tenni. Ha megengeditek, javasolnám elnöknek a Ritter Imrét, mert végül is a németeknek elég sok iskolájuk van, és mivel ez irányban a szlovén kolléganőnek, Erikának meglehetősen nagy tapasztalatai vannak, őt... *(Közbeszólás.)* Ne hozzá zavarba! Tehát elnöknek Ritter Imrét, alelnöknek az Erikát javasolnám, ha ezzel a bizottság egyetért.

ELNÖK: Varga Szimeon!

VARGA SZIMEON (bolgár nemzetiségi szószóló): Támogatom Lyubomirnak az elnökre és elnökhelyettesre vonatkozó javaslatát.

ELNÖK: Szeretném megkérdezni Ritter Imre urat, hogy vállalná-e, hiszen ő az Önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottságban is aktívan szeretne részt venni. Vállalja-e az elnöki posztot a köznevelési és kulturális albizottságban?

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Igen, és indoklásként annyit tennék hozzá, hogy természetesen az Önkormányzati és költségvetési albizottságban igen aktívan kívánok dolgozni, de mivel számunkra az egész nemzetiségi oktatási-nevelési intézményhálózat érdemi átalakítása és a színvonalának javítása a következő négy vagy öt évben kulcskérdés, és tényleg egy olyan nagy hálózatról van szó, ezért én ezt sokkal fontosabbnak tartom, és sokkal nagyobb munkának, és napi aktuális munkának folyamatosan. Ezért köszönöm, és örömmel vállalnám a Köznevelési és kulturális albizottság elnökségét. Hangsúlyozom, a másik albizottságban pedig legjobb szakmai tudásommal dolgozom, és segítem a bizottságot.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem Kissné Köles Erika szószóló asszonyt, hogy vállalja-e az alelnöki posztot ebben az albizottságban.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Megmondom őszintén, eléggé furcsának érzem ezt a helyzetet, különösen Ritter Imre szószóló részéről, aki kifejezetten kérte, hogy a Külügyi és költségvetési albizottságban dolgozhassék a szakmai hovatartozása miatt. Úgyhogy nem tudom. Most egy kicsit elbizonytalanodtam, tehát nem biztos, hogy akarok alelnökként dolgozni. Én őszinte ember vagyok, és azt gondolom, hogy a szakmaiság azért bizonyos előnyöket kell hogy élvezzen. Ez az egyik.

A másik dolog, hogy nem én mondtam, és nem egyszer hallottam, hogy itt 13-an egyenrangúak vagyunk. Ezek szerint mégsem, mert vannak a kicsik, és vannak a nagyok, és én a kicsi vagyok. Tehát akkor legyen valaki „nagy” az albizottság elnöke. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van más javaslat? Hartványi Jaroslava!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Nekem van áthidaló javaslatom. De ezt fogadjátok el már, mert feladom. (*Derűltség.*) A következő: ha Imre egyetértene, mert én például téged szívesen látnálak a Külügyiben, mert értesz hozzá. Az Erikát pedig a kulturálisba, mert ő tanár, az oktatásban él, stb. és tényleg ért hozzá. Nagyon szépen megbékülve felállunk, és lezárjuk ezt a témát, amennyiben Imre egyetért. Csak úgy mondom, nehogy véletlen megsértődj!

ELNÖK: Jó, a megszólított, Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Én azt kérem mindenkitől, és tényleg azt gondolja végig, nyilvánvalóan mindenki átgondolja, hogy mik a legfontosabb feladatok és milyen szinten, és az Erikának is azt mondom erre a kicsi-nagy dologra, hogy annak az anakronizmusát azért mindenki érzi, hogy mondjuk ennek a bizottságnak a „mindenki egyforma alapon” olyan elnöke lenne, akinek nincs is egyáltalán intézménye, tehát ez is előfordulhatna, ilyen logikával. Tehát azért azt elvárni és az Erikától is, hogy annak az ódiумát felvegye, hogy egy győri Audival közös, teljesen új rendszerű alapítványi rendszerben egy olyan oktatási intézmény, amelyik a német oktatási szisztéma szerint, abba beleépítse a német nemzetiségi oktatásnak a tananyagát, egy abszolút speciális helyzet.

Ráadásul úgy, hogy a gyerekek jó része magyar lesz, és jó részük nem is német nemzetiségű és nyelvtudás nélküli. Vagy egy UBZ-t, ami megint alapítványi intézményként van, de benne a kecskeméti Mercedestől a miskolci Boshon keresztül mások, az országos önkormányzat fenntartásában lévő megyei nemzeti, helyi önkormányzati fenntartásban lévő intézmények, egyházi fenntartási intézmények, óvodák, bölcsődék, és mindez sokszorosan annyi intézmény, mint mondjuk szlovén nemzetiségi oktatási-nevelési intézménybe járó gyerekszám. Tehát én ezért kérem azt, mivel ez egy többéves olyan szintű átalakítás lenne az oktatási-nevelési intézményekben, amit, azt gondolom, hogy máson keresztül közvetíteni, és végigjárni annak, aki ebben nincsen benne, azt nagyon nehezen tudom elképzelni, hogy jól működjön. Én ezt kérem és az Erikától is azt, hogy ez nem azt jelenti, hogy a szakmai hozzáértését és tapasztalatát nem venné az albizottság igénybe, dehogynem! Hiszen itt együtt kell majd dolgoznunk. De ennek az egész rendszernek a megváltoztatását a mi esetünkben nem véletlenül tartom fontosabbnak, tartja az egész német nemzetiségi országos önkormányzat, közgyűlés a legfontosabbnak, fontosabbnak a gazdasági bizottsági részénél.

Tehát ezt kérem, hogy gondolja át, és az egyéni ambíciókat ... Még egyszer, ez most nem elnöki ambíció meg egyéb dolgok, csak a kettőnek a súlya számunkra nem összehasonlítható. Nem összehasonlítható. Azért mondtam, hogy a másik bizottságban sem elnök, sem alelnök nem kívánok lenni, legjobb szakmai tudásommal dolgozni fogok benne. Ez nem pozíció kérdése, hanem egyszerűen a terület súlya és az ott elvégzendő feladatok miatt tartom ezt fontosnak. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Koranisz Laikratisz.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Én is végiggondoltam itt mindent, és az Önkormányzati, külügyi és költségvetési albizottságba javasolnám elnöknek Varga Szimeont és alelnöknek (*Közbeszólás.*), ja, de már elhangzottak keresztkérdések, és gondoltam...

ELNÖK: Visszatérünk rá, még nem zártuk le.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Én csak javaslom. És alelnöknek Ritter Imrét.

ELNÖK: Jó, rendben van, tudomásul vettük, de maradjunk még a Köznevelési és kulturális albizottságnál. Giricz Vera ruszin szószóló asszony, tessék!

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Én úgy hiszem, hogy egy kicsit rossz irányba haladunk, és megint a kicsik-nagyok harcát vívjuk, mint már nagyon hosszú ideje. Itt nem arról van szó, hogy kinek hány intézménye van, és milyen programjai vannak, mert attól, hogy most ki lesz ennek az albizottságnak az elnöke, attól – úgy hiszem, hogy – a német oktatási stratégia nem fog megváltozni, nem fog csorbát szenvedni, tehát nem ezen az albizottságon múlik az egész nagy német oktatási rendszer, amit csak irigyelni lehet. Amilyen szépen menedzselik, és amilyen szépen viszik. Tehát ilyen támogatottsággal lehet is tenni. Én itt inkább arra gondolnék, hogy azért egy ilyen Köznevelési és kulturális albizottság elnöke igenis legyen szakember, aki több évet eltöltött a pályán, aki nemcsak egy bizonyos stratégiát tud követni, hanem átlátja úgy a kicsik, mint a nagyok problémáig meg ahol a problémáink egyformák.

Én inkább az Erika mellett tenném le a voksomat mint elnök, és hogy ki lesz a helyettes, hát akkor már döntsék el a tagok, hogy kit szeretnének. Az önkormányzatra majd rátérünk.

ELNÖK: Az elnöki posztra elhangzott egy második javaslat is. Kérdezem Kissné Köles Erika szószóló asszonyt, hogy vállalná-e az elnöki teendőket ebben az albizottságban. (*Kissné Köles Erika: Igen.*) Jó, köszönöm szépen. Van-e további javaslatunk? (*Nincs jelentkező.*)

Itt szavazzunk először az elnökre, utána pedig az elnökhelyettesre, hiszen itt két jelöltünk is van. Bocsánat, pardon, igen, Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Én szeretném Hepp Mihály nevében tolmácsolni, hogy amennyiben a bizottság úgy látja, ő is szívesen vállalna elnökhelyettesi tisztséget a Köznevelési és kulturális albizottságban. Amennyiben az Erika nem vállalná, és ezt ő is így mondta.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az elnökhelyettesre utána térünk rá. Az elnökre szavazzunk. Elsőként Ritter Imre neve merült fel. Aki támogatja, hogy az albizottság elnöke Ritter Imre legyen, kérem, szavazzon kézfeltartással! (*Szavazás.*) Öt. Ellenszavazat volt-e? (*Nincs jelentkező.*) Tartózkodás? (*Nincs jelentkező.*) Ja, mert nem volt meg a fele.

Akkor Kissné Köles Erikát ki támogatja? (*Szavazás.*) Öt. Holtverseny tulajdonképpen. Két elnöke lesz a bizottságnak, és nem lesz alelnöke. Társelnök? Tehát akár társelnöki posztot is létrehozhatunk. (*Giricz Vera: Tizenegyen vagyunk. Hát hogy van ez?*) Tizenhárman vagyunk. Tizenhárom szavazat van. (*Közbeszólások.* - *Kissné Köles Erika: Ugyan én írtam alá, hogy én vagyok a Hepp Mihály ma, de*

hát hogyan szavazok magam mellett vagy az Imre mellett, amikor nem tudom a véleményét? Ezt nem tartom etikusnak.) Igen, persze, egyértelmű.

Alelnök úr kért szót.

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Nagyon egyszerűen lehet szavazni, hiszen bejelentjük a személyes érintettséget, de a szavazásban részt kívánunk venni. Ennyin múlik az egész. Tehát minden jelölt bejelenti a személyes érintettségét, és kéri, hogy a szavazásban részt vehessen, és részt fog venni. Vagy pedig, ha most a két jelölt kimenne egy-két percre, átbeszelnék ketten négy szemközt, és visszajönnének megegyezve. Köszönöm.

ELNÖK: Kissné Köles Erika!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Azt gondolom, hogy nem akarok kimenni, tudniillik Ritter Imre engem ma reggel már megkeresett azzal az óhajásával, hogy mondjak le erről az esetleges lehetőségről. Az, hogy én a köznevelési és kulturális albizottságnak elnöke legyek, igazából így még sehol nem hangzott el. Itt néhány kolléga jelezte korábban, hogy el tudná képzelni ezt a variációt. Ezért is lepődtem meg Imrének ezen az előterjesztésén, illetve ötletén ma délelőtt, amikor ide beérkeztem.

Nincs itt miről beszélni. Azt hiszem, hogy Imre kapott egy kérést a nemzetisége részéről, ami őket érinti egészen konkrétan. Öntsünk tiszta vizet a pohárba! Én tényleg azt gondolom, hogy itt egy bizottságon belül mellébeszélésnek helye nincs. Mondjuk ki őszintén, hogy mit akarunk, és ki milyen szándékkal akarja azt. Viszont egy biztos, hogy nekünk a nemzetiségi oktatást, a nemzetiségi köznevelést, ha úgy tetszik, nagyon komolyan kézben kell tartani. A közművelődési, kulturális része az önkormányzatok működésének köszönhetően viszonylag jól működik. Nyilván annak az anyagi bázisát, háttérét nekünk kell megteremteni. De az oktatásnak vannak olyan strukturális kérdései, amik nyilván hosszú távúak, és érintik igenis a mi két iskolánkat is, adott esetben esetleg a vasárnapi iskolákat is, adott esetben a kétnyelvű, nyelvoktató vagy hasonló intézmények speciálisan és kizárólag szakmai kérdéseit, és azonkívül persze van Audi, meg Mercedes meg hasonló, amikről én valóban nem tudok.

Tehát, ha ez a kérdés, hogy a német iskolarendszer működik, akkor legyen Ritter Imre az elnök, ha az a kérdés, hogy a nemzetiségi oktatás működik, akkor vegyük a szakmai szempontokat előbbre. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ritter Imre szószóló úr!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Világosan és tisztán mindent kimondva, ahogy Erika mondta, azt gondolom, az előző bizottsági ülésen, amikor téma volt és elkezdtük az albizottságokat elmondani, én ott is elmondtam világosan és tisztán, hogy miért tartom fontosnak azt, hogy a köznevelési és kulturális albizottságban vállaljak jelentősebb szerepet.

Én véletlenül sem mondtam azt, hogy most a szlovén oktatási-nevelési intézmények képvisellete nem fontos, sőt, vagy bármelyik más nemzetiség oktatási-nevelési ügye. Dehogynem! Pontosan olyan fontos. Sőt másik megközelítésből nyilván egy nemzetiségnél minél kevesebben vannak és minél kisebb az intézményhálózata, az annál érzékenyebb, és annál inkább az utolsó órában van, hogy segíteni kell. De azt gondolom, az sem elvitatható, hogy ha a német oktatási rendszerben tudunk egy áttörést csinálni, az egyrészt akár finanszírozásban, akár másban húzza magával a

többit is, másrészt azt gondolom, hogy azoknak a problémáknak az ismerete nélkül, ami a legnagyobb intézményrendszerben benne van, ezt közvetítőként képviselni nagyon nehéz.

Még egyszer szeretném mondani, nyilvánvalóan itt a bizottságból senki, függetlenül a végzettségétől, nem fog tankönyveket írni, és a többi, vagy ha fog is, azt nem bizottsági tagként és nem szószólói mivoltában, hanem egyéb módon.

Tehát én még egyszer azt szeretném kérni és kihangsúlyozni, én átgondolva a lehetőségeinket, az előttünk álló feladatokat, ezt tartom a nemzetiségek szempontjából a legfontosabbnak a következő időszakban. Minden más, az ehhez kapcsolódó finanszírozás meg egyéb feltételrendszer már ehhez kapcsolódik, és ennek a következménye, hogy itt milyen változást tudunk elérni. Én ezért mondtam kezdettől fogva, és ez nem pozíció, mert teljesen mindegy, hogy albizottsági elnök az ember egyikben vagy a másikban, ugyanúgy albizottsági elnök, én a feladat súlya és nagysága miatt tartottam fontosnak, hogy ebben a bizottságban vállaljak jelentősebb szerepet. Kérem mindenkitől, hogy gondolja át, és ennek megfelelően hozza meg az ítéletét.

A szavazásnál teljesen mindegy, hogy mindketten szavazunk, vagy nem szavazunk, tehát ez nem személyes, meg nem presztízskérdés meg egyéb, hanem egyszerűen itt van olyan feladat, ami szerintem meghatározza a következő négy év eredményességét. Az összes többiben lehet kisebb-nagyobb eredményeket elérni, de az csak kísérő része lesz ennek. A kulcskérdés, az a gyerekeink, a jövőnk és én ezért tartom ezt a legfontosabbnak a magam részéről.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt hiszem, azért semmiképp nem volt hiábavaló, hogy az elnökjelöltek elképzeléseit meghallgassuk. Mindenképpen azt hiszem, nem tudunk továbblépni addig, amíg ezt a kérdést nem döntjük el.

Két variációt látok: vagy társelnöki posztot hozunk létre, hiszen azonos támogatottsággal záródott a szavazás, vagy egy új szavazást fogok kérni azzal, amit valóban csak zárójelben teszek meg, hogy mindenki a maga nevében szavazzon, tehát a két megbízást adó nevében nem, tehát 11 szavazattal. Bár végül is a nagyobb támogatottság dönt.

Jaroszlava, tessék!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Nem tudom, még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy egy albizottságot kötelező létrehozni, az ellenőrző albizottságot. A többi, hozhatunk még húszat is. Nem tudom, milyen jogosítványai vannak, úgyis ez egy bizottság. Mi vagyunk egy bizottság. Hogy az albizottságban mit fog csinálni elnökként, én nem tudom, számomra ez még homályos. Ezért soha nem mentem sehova, nem is törekszem, mert nagyjából azért mindenki ugyanolyan részt vehet ott is, amott is. Én nem csinálnék, Imre, ilyen kardinális kérdést, hiszen dönthető úgy, hogy nincs is kulturális és köznevelési bizottság. Csak úgy mondom.

Tehát egyezzünk meg, ezt egy kicsit furcsának tartom, komolyan mondom. Mi akkor döntöttünk, és akkor is mondtam, hogy korai volt, most már látszik pláne, hogy igazam volt, hogy ebből ne csináljunk kardinális kérdést. Tehát ez nem egy olyan, ami kötelező. Mert ami kötelező, az az ellenőrző albizottság, azt úgy értelmezem, hogy törvény kötelezi ránk.

Úgyhogy én azt mondom, egyezzünk meg. Én nem tartom szerencsésnek, hogy itt vitatkozunk ezen. Ezért is mondtam, emlékszel, elnök úr, drága János barátom... (*Derűltség.*) Most már muszáj, első veszekedésünk után most már próbálok más stratégiát, hátha ez bejön, ha nem, akkor visszatérek az elsőhöz. Tehát egyeztetni

kellene, mielőtt idejövünk, akkor elkerültünk volna ilyen dolgokat. *(Ritter Imre: Az ügyrendit hogy lehet jelezni? Ritter Imre kezével „t” betűt formálva: Így!)*

ELNÖK: Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Egy jelentőset léptünk, hiszen mind a három bizottság tagjaiban teljesen kiegészült, és javaslom, hogy vegyük le most a napirendről, és tartsunk egyeztetéseket egymás meggyőzésére, és egy következő ülésen válasszuk meg a két albizottság elnökét és alelnökét, és lehetőség szerint próbáljunk meg úgy időpontot találni, hogy mindenki személyesen itt legyen, és mindenki személyesen tudjon szavazni, mert azt gondolom, hogy ebben az ügyben nem szerencsés az, hogy úgy szavaz valaki más nevében, felhatalmazva, hogy nem is tudja, hogy hogy merül fel, és mire kell majd szavazni. Hiszen itt jönnek a javaslatok, az előterjesztéseket tudta, abban el tudja mondani, hogy mi legyen, de lehet, hogy most adott esetben, aki itt van valakinek a megbízásából, és szavaz, az másképp szavaz, mint ahogy egyébként, aki a megbízást adta, szavazna. Tehát én azt javaslom, hogy vegyük le most a napirendről és a következő ülésen vegyük fel újra. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a javaslatot. Végül is most már a bizottság tagjai ismerik a következő ülés időpontját, ismerik a bizottságok tagjait is, tehát akár már a megbízásokat is így tudják adni, ha netán valóban helyettesítésre szorulnak. De bízunk benne, hogy október 15-én teljes létszámban veszünk részt, és ebben a kérdésben is dönteni tudunk. Aki elfogadja Ritter Imre javaslatát...? Bocsánat. Alexov Lyubomir szerb szószóló úr!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Minden bizottságra vonatkozik a javaslat? A másikat mi indokolja? *(Hartyányi Jaroslava: Hát mert összefügg.)*

ELNÖK: Összefügghet akár, tehát logikusnak látszik, hogy mindkettőre. Ma egyet léptünk előre, hogy mind a három albizottságot feltöltöttük, és a tisztségviselők megválasztására a következő ülésen kerül sor. Aki ezt jóváhagyja, kérem, szavazzon! *(Szavazás.)* Látható többség. Ellenszavazat, tartózkodás nem volt. Köszönöm. Az ötödik napirendi pontot is lezártuk.

A bizottság és az Országgyűlés állandó bizottságai kapcsolatának, együttműködési formáinak megvitatása

A hatodik napirendi pont némileg kapcsolódik ehhez, hiszen a bizottság és az Országgyűlés állandó bizottságai kapcsolatának, együttműködési formáinak megvitatása. *(Távoznak a meghívott vendégek.)* Elköszönünk kedves vendégeinktől, köszönjük az érdeklődésüket.

Tehát tudjuk az ügyrendből is, hogy több bizottsághoz lesz kapcsolódásunk, amikor olyan napirendi pontot tárgyal, amelyet nemzetiségi napirenddé nyilvánítottak. Ezek eseti ügyek, de felmerült az, hogy az Országgyűlés 14 állandó bizottságában legyenek akár ilyen képviselőnek, megbízottaknak nevezetett szószólók, akik rendszeresen részt vesznek az adott bizottság ülésein, figyelemmel kísérik a munkáját, és be is számolnak nekünk. Ezért küldtük szét az Országgyűlés állandó bizottságainak listáját, tagjainak névsorát. Kérdezem, milyen javaslatokkal készültek az egyes szószólók. Melyik bizottsággal szeretnének ilyen módon kapcsolatot tartani?

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Vallomással tartozom, mert még mielőtt ez a napirendi pont egyáltalán szóba kerülhetett volna, addig az örmény-magyar diplomáciai kapcsolatok alakulásának függvényében, értelmében és okán én bejárógatok az Országgyűlés Külügyi bizottságába, és ott elfoglaltam helyem, sőt nota bene, meghívót is kapok rá. Ha ez a folyamat továbbra is elfogadható, akkor nagyon szívesen hivatalból is képviselem a bizottságot ebben az országgyűlési bizottságban. Ha másként dönt a neves grémium, akkor természetesen alkalmazkodom hozzá. Bár valószínűleg fenn fogom tartani a kapcsolatot a Külügyi bizottsággal, jó okom van rá. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Ne járjunk úgy, mint az albizottságokkal, van egy javaslatom, hogy tartsunk szünetet, aztán egyezzünk meg. Vagy ne tartsunk szünetet, de komolyan mondom, nem szeretném, ha mindenki elkezdené, hogy én ide jelentkezem, én amoda, bárki mehet a bizottsági ülésekre, amennyiben nem zárt ülés, és ott részt vehet, szót kérhet mint szószóló, ha megszavazzák, akkor kap szót. Tehát ez nem annyira kardinális kérdés.

ELNÖK: Hallgassuk még meg azokat, akik szót kérnek. Alexov Lyubomir szerb szószóló úr!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Én annyiban egyetértek, hogy ha egy bizottságba akár többen is mennek érdeklődés szintjén, úgyis attól függ, hogy ott hogy kapunk szót, hogy nem. Én azt javaslom, hogy először legyen egy önbejelentkezés, ahogy Tamás mondta, hogy ki mit szeretne, és hová szeretne menni. Viszont, ha valaki bejelentkezik egy bizottságba, onnantól nem az a kérdés, hogy éppen van kedvem, megyek, hanem a bizottság képviselőjében végig kell ülnie és hallgatnia, és esetlegesen beszámolni a mi bizottságunknak. Nem azt jelentem be ma, hogy ha éppen kedvem van, bemegyek a Kulturális bizottság ülésére, hanem ha én szeretnék bejelentkezni a Nemzeti összetartozás bizottságába, innentől kezdve nekem kötelességem azokat az üléseket végigülni, az ott elhangzottakról szükség szerint tájékoztatni a mi bizottságunkat. Én ezt így értelmezem, és ha már kimondtam ezt a bizottságot, akkor én ezt nem véletlenül tettem: én oda szeretnék menni. Szívesen bejelentkeznék oda, hogyha ezzel ti is egyetértetek. Azért nem gondolom, hogy itt most nagy szünetet kéne tartani, mert mehetünk oda akár ketten vagy hárman is, ha ez mást is érdekel. Csak úgy osszuk el a feladatokat, hogy a minket érintő bizottságokba legalább egy ember jusson. Szerintem ez a rendező elv, aztán ha megyünk ketten, menjünk ketten vagy akár többen is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Egyetértek. Tulajdonképpen valóban szószólóként is részt vettünk bármelyik bizottság ülésén, ez nem is zárja ki a dolgot. De felmerült a bizottságunkban éppen ennek az igénye, hogy valamilyen módon azért kapcsolódjunk, formálisan is a többi bizottsághoz, és ha ezt a mi bizottságunk megerősíti, talán ott is egy picit másképp hangzik, ha valaki bejelentkezik az adott állandó bizottság elnökénél, hogy engem a nemzetiségi bizottság megbízott azzal, hogy figyelemmel kísérjem az önök munkáját. Giricz Vera kért szót.

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Én javasolnám azt, hogy holnap délig mindenki e-mailben küldje el, hogy hová akar beülni, mert akkor átlátható az

egész. Aki meg ma még nem tud dönteni, az kapjon egy határidőt, ami alatt jelzi e-mailben.

ELNÖK: Ezt a folyamatot nyugodtan folytathatjuk a következő ülésen is. De aki most jelentkezik, akinek már kialakult az elképzelése, és a többiek pedig jelezzék a titkárságra, és 15-én még folytatjuk. Legfeljebb annyi, hogy hozunk egy határozatot, hogy ezeket a szószólókat mi már a megbízottainknak tekintjük. Kissné Köles Erika, tessék!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Én a Törvényalkotási bizottságban szeretnék részt venni.

ELNÖK: Rendben van. Mi egyelőre beírjuk természetesen az egyes bizottságokhoz azokat a szószólókat, akik jelentkeznek. Koranisz Laokratisz úr!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Én már korábban is jeleztem, hogy a Külügyi bizottságba mindenképpen szeretnék jelentkezni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még valaki? Igen Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: A gazdaságiba és a kulturálisba.

ELNÖK: Rendben van. Van-e még valaki? Alelnök úr!

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. A kulturális bizottságban szívesen részt vennék én is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még valaki, aki valamelyik bizottság munkáját különösen fontosnak, érdekesnek tartja? (*Senki sem jelentkezik.*) Ha nincsen, akkor egyelőre így lezárjuk a kérdést. Majd a következő ülés anyagával együtt szét fogjuk küldeni itt az egyes bizottságok megnevezését és a neveket. Felolvasom, és akkor erről hoznánk egy támogató határozatot.

Határozathozatal

Tehát a bizottság tagjai közül a Külügyi bizottságban Turgyán Tamás és Koranisz Laokratisz szószóló urak, a Nemzeti összetartozás bizottságában Alexov Lyubomir szószóló úr, a Kulturális bizottságban Ritter Imre és Farkas Félix szószóló urak, a Gazdasági bizottságban Ritter Imre szószóló úr, a Törvényalkotási bizottságban pedig Kissné Köles Erika szószóló asszony vennének részt a bizottság képviselőjeként. Aki ezzel egyetért, szavazzon! (*Szavazás.*) Látható többség. Köszönöm szépen. Ellenszavazat? (*Senki sem jelentkezik.*) Tartózkodás? (*Senki sem jelentkezik.*) Nem volt. Köszönöm, akkor ezt az építkezést folytatjuk a következő ülésünkön. Ezzel a hatodik napirendi pontunkat lezárom.

Egyebek

ELNÖK: A hetedik napirendi pont az „egyebek”. Van-e valakinek olyan közlendője, amit ebben a napirendi pontban szeretne velünk megosztani? (*Jelzésre:*) Varga Szimeon szószóló úr!

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Nem nagyon szeretnék vitát nyitni ez ügyben. Szerintem a választásokról kellene pár szót beszélnünk, méghozzá azért is, mert változott a nemzetiségi választási törvény. Ezzel kapcsolatban úgy gondolom, hogy amikor itt volt a Pálffy Ilona, akkor bizonyos tájékoztatást nyújtott nekünk, hogy hogyan fog lezajlani a választás, a tájékoztatás, és a többi.

Ennek eredményeképpen úgy gondolom, és ahogy beszéltem a választóköri körzetekben - de szerintem ti is - országos elnökökkel, nem igazán tudnak az emberek a választás lebonyolításáról semmit. Tehát, hogy hogy kell szavazni, fővárosi, országos, milyen lista, ha nincs ott képviselő, akkor hogy történik a szavazás, tehát egy fájdalmam az, hogy erről tájékoztatást nem nagyon kaptak a helyi önkormányzatok. Mi, saját magunk próbáljuk a nemzetiségen belül tájékoztatni az embereket, elmondani, hogy működik a szavazás.

Úgy gondolom, hogy ezzel kapcsolatban szerintem a bizottságnak valamilyen állásfoglalást vagy véleményt akár a Választási Bizottság felé szükséges lenne eljuttatnia, tehát szerintem tegyünk valamit, és javaslom is, hogy ez ügyben akkor forduljunk a Választási Irodához, hogy egy tájékoztató füzetet akár vagy bármit ezzel kapcsolatban juttassanak el helyi szinten önkormányzatokba, hogy tényleg a szavazás menete hogyan működik a nemzetiségi választáson, hogy ezzel mindenki tisztában legyen. (*Giricz Vera: Interneten van már.*) Én tudom, hogy fent van az interneten, de én olvastam helyi újságokat nagyon sok helyen, akár több kerületben. Szó sincs róla. Nemzetiségi választás, igen, itt lesz a választás, az, hogy mi a menete, hogyan működik, semmi nincs róla.

Csak ennyit szerettem volna. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Egyébként egyetértek, beszéltek is Szimeonnal. Valamilyen levelet kell írni Pálffy Ilonának, hiszen a médiában csak most egyszer hangzott el, először, hogy nemzetiségi választások, amikor nyomtatták a szavazólapokat. (*Farkas Félix távozik az ülésről.*)

A médiában tájékoztatást nem kapnak az állampolgárok. Mi megteesszük a magunkét, ismerjük az adatait a névjegyzékbe feliratkozott embereknek. Például sok ember nem adta az adatait, hiszen letiltotta a kampányhoz való adatai kiadását. Tehát ettől kezdve azokat a választóinkat mi semmiképpen nem tudjuk elérni, még egy levelet sem tudunk elküldeni.

Tehát Pálffy Ilonának lehet javasolni, hogy utasítást adjon a helyi választási irodának, hogy felvilágosítást adni, azt helyben lehet a sajtóorgánumon keresztül, a médián keresztül adni és felvilágosítani, hogy ha három listát kap, ha netán kapna, mondjuk, Budapesten, hogy három listát kap: helyi, országos, főváros, ha nem kap, akkor reklamáljon. Most először vannak olyan választások, ahol egyszerre választunk mindenkit. Eddig nem volt. Eddig csak helyi önkormányzati tagokat választottunk meg, és kész. Mivel az emberek nem foglalkoznak nap, mint nap ezzel, hogy hogyan fognak lezajlani a választások, valóban. Mi tartottunk egy ilyen felvilágosítást a mostani önkormányzati elnököknek, és meséltük, hogy majdnem egyes embereknek meg kell magyarázni, hogy ha három listát nem kapna, akkor kérje. Pláne ott, ahol nem lesz önkormányzati szavazás, vagyis nem lesz választás, bocsánat. Ott mégis feliratkozott egy-két-három ember, annak kapni kell értesítést, hogy hova megy, és tudja, hogy milyen a módja, hogy borítékban lezárva, másik borítékba beteszik, és úgy. Nálam például, ha összeszámolom, elég sok szavazatot így is kapunk, mert nincs sok helyen az önkormányzat.

Tehát ezt nagyon jónak tartom, hogy írjunk a bizottságtól levelet, hogy az Országos Választási Iroda tegyen ebben az ügyben valamit, hogy igenis van két hetünk, hogy a mi választóink világosan tudják, hogy kell választani. És ha nem kapják – mert volt olyan az országgyűlési választáson, hogy névjegyzékre fel volt iratkozva, csak kiderült, hogy még sincs, és nem tudott sehol reklamálni, tehát tudják, hogy ilyenkor mi a teendő. Pláne ott nem ellenőrizhető, ahol nincs, ugyanis te honnan tudod, tíz ember feliratkozott olyan helyen, mondjuk, elmegy szavazni, akkor azt mondja, oh, bocsánatot kérek, mit kell adni maguknak? És akkor kész. *(Dr. Turgyán Tamás távozik az ülésről.)*

Ez először van, és - hogy mondjam? - nem egy valamire, hanem több listára szavazunk. Magyar állampolgárt nem kell felvilágosítani, a magyar állampolgár tudja, hogy ha elmegy helyhatósági választásra, akkor szavaz polgármesterre, szavaz pártra és szavaz egyénire. Annak, aki már szavazáson vett részt, nincs mit gondolkodni. A nemzetiségi szavazó állampolgár most először találkozik egy ilyennel. Tehát ezért kell, hogy felvilágosítást adjanak helyi választási irodák és akár a Pálffy Ilona jelentkezzen a képernyőn még egyszer, és ezt szépen elmondja, mint ahogy láttuk, hogy nyomtatták a szavazólapokat, akkor a Pálffy Ilona nyilatkozott. Mondom, akkor először említette, hogy nemzetiségi választások is lesznek. Köszönöm.

ELNÖK: Kissné Köles Erika!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: A választásokhoz kapcsolódik. Én egy olyan információval rendelkezem, hogy az országos listákon öt főig van név. Azt hiszem, hogy nekünk ez ellen nagyon határozottan fel kellene lépni, mert milyen dolog az, hogy a Mariska néni bemegy a szavazófülkébe, lát öt nevet, és választ tizenöt embert, és nem tudja, hogy a tizenhatodik, tizenhetedik az, aki miatt esetleg ő - most nyilván ez szélsőséges - a listára szavazna.

Tehát azt gondolom, hogy papír ide vagy oda, költség ide vagy oda, úgy listát kiadni, hogy a listavezető öt ember, aki nálunk egészen konkrétan például névsor szerint szerepel, van fenn a papíron. Tehát ez ellen nagyon határozottan meg kell fogalmaznunk a véleményünket. Azt hiszem, hogy a nyári szünet az oka, hogy velünk ez ügyben senki emberfia nem egyeztetett. Köszönöm.

ELNÖK: Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Azt gondolom, hogy az, amit az Erika fölvetett, nem a mostani választás kérdése, mert nyilvánvaló itt semmiféle lehetőségünk ezen változtatni nincsen. Viszont majd a választás után igen, ha novemberben leülünk, akkor az összes ponton végig kell menni, hogy strukturálisan alapvető dolgokat, technikai dolgokat, rendeleteket, miket kívánunk változtatni.

Amit a Jaroslava felvetett, ott valóban a Választási Iroda csinált egy kifejezetten csak a nemzetiségi választáson alapuló tájékoztatót, ami fenn van a honlapon, és annak a választásra vonatkozó része szerintem rendkívül jól összerakott. Tehát, akinek van lehetősége ezt elküldeni, de itt a fő problémának azt tartom, hogy azokon a településeken, ahol nincsen települési nemzetiségi önkormányzati választás, hiszen minden nemzetiségnél ezeket tudjuk legkevésbé elérni, mert, ahol van nemzetiségi önkormányzat, ott még tudjuk meg megvan a lista, meg kikérjük, ezeken a helyeken viszont kizárólag csak a nemzetiségi választást lebonyolító egy választási bizottság, mert mindenhol csak egy helyen van ilyen, azoknak kellene az embereket felvilágosítani, hogy kizárólag a zöld borítékban, lezárva érvényes, mert minden más esetben érvénytelen a szavazatuk.

Tehát én azt tartanám itt fontosnak, hogy valóban, ha a bizottság nevében írnl egy levelet, hogy nyomatékosan azt kérjük, hogy a nemzetiség, ahol nincsen nemzetiségi települési választás, ott a nemzetiségi választási bizottság tagjait és vezetőit nyomatékosan kérjük meg, hogy tájékoztassák a szavazás módjáról a nemzetiségi szavazókat. Mert most, ha ki is áll valahová a Pálffy Ilona, meg el is mondanak egy pár dolgot, az töredék, hogy valaki hallja. Viszont egy ilyen levélben ő megteheti azonnal, pontosan tudja, hogy melyik településen nem lesz nemzetiségi választás, melyik nemzetiségnél, és minden további nélkül írhat egy körlevelet, és erre felhívhatja a figyelmet. És ha ott szólnak, hogy le kell zárni, mert csak úgy érvényes, ha ezt megteszik, akkor nem lesz emiatt érvénytelen szavazat. Köszönöm.

ELNÖK: Koranisz Leokratizs!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Az elmondottakhoz még hozzátenném, hogy azért a közmédiát valamilyen formán bele kellene vonni, és ott most már, amennyire lehet, főműsorban minden nyelven a mi narrátoraink mondják el, hogy hogy lehet szavazni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Varga Szimeon.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Én nem korlátoznám le úgy, hogy csak ott legyen tájékoztató. Mindenhol tájékoztassanak mindenkit, hogy hogy működik a menete. Ez egy nagyon fontos kérdés kell hogy legyen. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Giricz Vera!

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Ne legyen senkinek illúziója! Amit nem fogtok ti megtenni, senki nem fogja helyettetek megtenni. Húsz helyen indul nálunk önkormányzat. Borsod megyében mind a húsz helyen szarvashibák voltak már a jelöltállításnál. Annyira nincsenek felkészülve a HVI-tagok, sőt a jegyzők sem. Én ezt jeleztem az irodának. Én ezt elmondtam. Azt mondták, hogy mindent elmondtak nekik, foglalkoztak velük. IQ ide, IQ oda, valóban nagyon sokat kell dolgozni, de a ti kezetekben van az ügy. Senkire ne bízátok, mert nem lesz belőle semmi! Van e-mail, van fénymásolás, van posta, tessék. Nem a mi feladatunk lenne igazán, de nem alkalmasok rá. Sajnos ezt el kell mondani. *(Közbeszólás: De van tévé is!)* Ki nézi a tévét a szőlőben kapálva?! Ne viccelj már! *(Közbeszólás: Haza megy és kinyitja!)* És akkor alszik a tévénél. Nem, rajtunk múlik!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hartyányi Jaroslava!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Kedves Kollégák! Még egyszer, János, azt kérnénk, hogy amikor írod a Pálffy Ilonának a levelet, hogy írd le, hogy sok tisztelettel és a többi, tehát ő még egyszer biztos fog valami miatt nyilatkozni a tévében, ne felejtse el felhívni a figyelmet arra, hogy mit kérünk, és a levélben hangsúlyozza, mivel először történik, hogy nem lépcsőzetesen választjuk az önkormányzatainkat, hanem egyszerre.

Kettő: adjon utasítást, mert ő utasíthatja a helyi választási irodákat, hogy felhívják az emberek figyelmét arra, hogy hogyan történik a szavazás. Pláne ott, ahol nem lesznek önkormányzatok. Nem tudom, hogy még megtehetjük-e, ez a harmadik lenne, ugyanis az országgyűlési választásokon nekünk nem volt lehetőségünk a médiában kampányolni, hanem adtunk egy spotot, aztán semmi, se vita, semmi nem

volt. Most már pláne! Utána valaki visszakérdezett, hogy miért ennyien mentek szavazni, miért csak ennyien mentek. Valahogy mindenki megteszi a saját helyén természetesen, de mikor a Vera elmondta, hogy milyen dolgok vannak... Nálunk van egy önkormányzat, nem mondom a nevét, de ha lezajlik a választás, elmondom. Ez új önkormányzat lesz. 15-en feliratkoztak még az országgyűlési választásra, és akarták a közösséget mozgósítani, hogy menjenek. Azt mondták: nem kell, már elég, hát már meg is alakult, minek!? Már majdnem szabályosan lebeszéltek a közösséget, hogy iratkozzon fel, amikor nekem kellett közbelépni, és mondtam, hogy forró üdvözetem küldöm a választási bizottságnak, csak gyűjtsetek tovább, és beszéljenek az emberek. És most már ott tartanak, hogy lehet, hogy 40-en lesznek. De ha nem szóltak volna, ha nem lennének kapcsolatban velünk, akkor én sem tudnám, hogy ilyen dolgok vannak.

Tehát ezért ez fontos. Ez nem kerül nekünk semmibe, hogy megírunk egy ilyen levelet, hogy a bizottság foglalkozott ezzel. Egyébként lehet, hogy a tévébe te is elmehetsz mint a bizottság elnöke, hogy felhívjuk az emberek figyelmét, hogy ez új. És szépen másnap továbbadják. Mert tudom, ha a köztévében elhangzik egy főműsorban, annak van eredménye. Azt kérem szépen. Hogy napközben ki látja, az másik kérdés, de aki a köztévében van... És a Pálffy Ilonának nemhogy kötelessége, ez feladata! A feladatköréhez tartozik ez.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, hogy láttátok-e a Nemzeti Választási Irodának, bizottságnak a mostani reklámját, ami a választásokra készült. Ritkán találkozunk vele, az kétségtelen, de a tévében, a rádióban elég korrekt. Az a regisztráció menetét is szépen végigvitte, tehát a korábbiakhoz képest sokkal korrektebb. Én úgy láttam, hogy a Pálffy Ilona igyekezett a nemzetiségi választókörök kialakításánál is segíteni, tehát számíthatunk rá, meg fogom írni a levelet. Rákérdezek, hogy milyen módon tájékoztatnak ők ezekkel a speciális választásokkal kapcsolatban, és esetleg, mintha ő azt említette volna, mikor meghallgattuk, hogy a szavazókörökben is lesznek valami poszterek, amik tájékoztatnak arról, hogy a nemzetiségi választás hogyan bonyolódik. Nyilván a szavazókörben - a választási bizottság tagjai jól fel legyenek készülve – dől el sok minden. Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: A helyzet komplikáltabb, mert másképp kell szavazni, ahol van települési nemzetiség, máshogy, ahol nincsen. És ahol van, ott mindegy, hogy becsukja, nem csukja, egyesével dobja be, hármásával, minden esetben érvényes. *(Közbeszólás: Nem!)* De! Ahol pedig nincs, ott csak leragasztva.

A másik, hogy azért tehetné meg leginkább azt a választási bizottság, hiszen most nincs az a probléma, hogy ugyanott szavaz, mint a parlamenti választásnál, és sokan nehezményezték, hogy miért mondják azt, hogy gyere, állj, itt egy német, akkor tessék, vagy egy ruszin. Tehát most csak nemzetiségi választás lesz abban az egy szavazókörben, tehát ez a típusú probléma elő sem jön, hogy nahát most miért mondták. Tehát, hogy nyugodtan meg tudják mondani, hogy itt van, töltsd ki, ragaszd le, akkor érvényes csak, mert mindenki nemzetiségi szavazó, aki odamegy. Tehát most el tudják mondani, mert csak nemzetiségi szavazás lesz abban a szavazókörben. Helyi, önkormányzati nem lesz, csak nemzetiségi. Tehát most minden további nélkül tudnak segíteni. *(Giricz Vera: Na de, ha fehér borítékba kell tenni a települési nemzetiségi szavazólapot, a zöldbe pedig a területit...?)* De ezt el tudják mondani minden egyes embernek, pláne, ahol lesz 1-2 meg 5 meg 8 egy településen. Hát annak fél óráig magyarázhatják.

Tehát ennél jobban nem lehet őket tájékoztatni, csak ehhez az kell, hogy a választási bizottság ebben partner legyen.

ELNÖK: Erre fel fogjuk hívni a figyelmet. Kissné Köles Erika! Utána Hartyányi Jaroslava.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Nem tudom, hogy a Jaroslava ehhez akart-e szólni, én teljesen mást akartam már mondani, hogy tegnap egy nagyon szép ünnepi eseménye is volt a parlamenti plenáris ülésnek fél ötkor. Ezzel kapcsolatban én annyit szeretnék kérni a bizottság tagjaitól, hogy aki teheti, ha kolléga szólal fel a parlamentben, akkor azért a részvételével tisztelje meg. Egyébként megmondom őszintén, én tegnap úgy mentem haza a Parlamentből, hogy kicsit röpködtem. Tehát ennyire szép napnak még a parlamentben nem voltam részese.

ELNÖK: Igen, az Országgyűlés ünnepi határozatot fogadott el Henryk Sławik és idősebb Antall József halálának évfordulója alkalmából, és dr. Csúcs Lászlóné Halina volt a házelnökkel együtt az előterjesztő, magyarul is és főleg lengyel nyelven is, valóban felemelő és szép esemény volt. Azt hiszem, hogy valamennyien büszkék vagyunk rá, és köszönjük is neki ezt a szép, méltó kiállást. Kár, hogy ma már nem lehetett körünkben.

Van-e még valamilyen észrevétel? *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Az Ilonához írt levél, abban reménykedem, hogy gyorsan megy, itt a szavazóurnák biztosításáról is szeretnék szólni. Nálunk nagyon sok idősebb ember volt...

ELNÖK: Mozgóurnák?

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Igen, bocsánat, nem tettem hozzá, a mozgóurna biztosítása, és a bizottságok elutasítják, hogy nem lehet, csak ha igazolás van. Tehát hiába ott fekszik az ember, és abban a pillanatban megbetegedhet, mondjuk, vasárnap 10 órakor, nem tudom, hogy meddig lehet kérni, de ahol idősebb miatt kértek, visszautasították a kérelmüket. És nem tudjuk, hogy ez hogy van szabályozva a törvényben, vagy ez a Választási Iroda új szabályokat gyártott-e. Tehát kinek biztosított jog a szavazási mozgóurna? Tehát ezt például én nem tudom. Bocsánatot kérek, lehet, hogy tájékozatlan vagyok, hogy ezt választójogi törvény szabályozza, vagy ez a Választási Irodának valami új szabálya, ami eddig nem volt. Mert a többiek mondták, hogy négy évvel ezelőtt kérték és adták, most nem akarják. Ugyanannak a személynek, mert még mindig él szerencsétlen. *(Giricz Vera távozik az ülésről.)*

ELNÖK: Meg fogjuk nézni, hogy ott változott-e a jogszabály, mert a törvényben van erről szó, nyilván egy fejezet szól erről, de lehet, hogy vannak még olyan részletszabályozások, amit nem ismerünk, akkor ennek utánanéznünk, és megemlítjük, hogy már most problémát jelent a mozgóurnák biztosítása, tehát, hogy ilyen jelzés érkezett.

Ezt a levelet legkésőbb holnap elküldjük. Holnap 16 órakor lezárul a regisztráció, tehát egy új szakasz, a kampány időszaka kezdődik, úgyhogy ma még dolgozhatunk azon is, hogy minél többen regisztráljanak.

Varga Szimeon!

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Mielőtt bezárjuk az ülést, én még annyit szeretnék a tegnapi ünnephez meg a plenáris üléshez kapcsolódóan említeni, hogy én este végignéztem a híreket, és picit fáj, hogy egy szó nem esett egy nemzetiségi szószólóról, hogy felszólalt a parlamentben, hogy tényleg ez az ünnep számunkra mit jelent. Sehol nem, sem az írott sajtóban, úgyhogy én egy picit nehezményezem. Úgy gondolom, hogy illett volna, ha a média esetleg megemlíti, mondjuk a királyi televízió, hogy felszólalt a nemzetiségi szószóló lengyel nyelven, és itt volt a lengyel parlament alelnöke is. Tehát csak ennyi röviden. Köszönöm.

ELNÖK: Igen, ez sajnálatos. Ritter Imre!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Csak annyit, hogy nagyon sajnáltam, előtte bent voltam, meg még este visszajöttem a Parlamentbe, mert négy órától volt édesanyám 93. születésnapja, és ez most pont ezzel esett egybe, úgyhogy sajnos nem tudtam ott lenni, de majd megnézem, nyilván a parlamenti honlapon meg lehet nézni.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Az talán még szebb ünnep, gratulálunk neki.

Köszönöm szépen az aktív részvételt. Holnap plenáris ülés, és 15-én találkozunk, a következő bizottsági ülésen, ha addig nem változik a tervünk.

Jó pihenést kívánok! Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 4 perc.)

Fuzik János
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Lajtai Szilvia és Horváth Éva Szilvia